

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2016–2019

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marek Zajíc

**Analýza logistického zajištění lehkého motorizovaného
praporu AČR a jeho podílu na plnění operačního úkolu
praporu**

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2016–2019

BACHELOR THESIS

Marek Zajíc

**Analysis of the logistic provision of the light motorized
battalion of the ACR and its share in the fulfillment of the
battalion's operational task**

Prague 2019

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Marek Zajíc

.....

Poděkování

Mé poděkování patří Mgr. Jiřímu Víškovi za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou logistického zabezpečení praporu. Jejím cílem je objasnit současný systém logistiky AČR a analyzovat úlohu logistického zabezpečení 44. lehkého motorizovaného praporu při plnění operačního úkolu v míru a v zahraniční misi. Autor se v praktické části práce zaměřuje především na rozbor logistické podpory českých jednotek v misi Rozhodná podpora v Afghánistánu, na nové trendy v logistické podpoře zahraničních misí a celkově na její úlohu při plnění úkolů zahraniční mise AČR.

Klíčová slova

logistika, logistický řetězec, logistický systém, rota logistiky, vojenská logistika, zahraniční mise

Annotation

The bachelor thesis deals with the issue of the logistic security of the battalion. Its aim is to clarify the current system of logistics of ACR and to analyze the role of logistical security of the 44th light motorized battalion in the fulfillment of the operational task in peace and abroad mission. In the practical part, the author focuses mainly on the analysis of the logistic support of the Czech units in the mission Support to Afghanistan, the new logistical trends in the logistical support of foreign missions and, overall, the role of logistical support in fulfilling the tasks of the ACR foreign mission.

Keywords

foreign mission, logistics, logistics chain, logistics company, logistics system, military logistics

OBSAH

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VOJENSKÁ LOGISTIKA	10
1.1 Logistika a vojenská logistika.....	10
1.2 Logistika v AČR a její úkoly	15
1.3 Úrovně řízení logistiky AČR	22
1.3.1 Sekce vyzbrojování a akvizic MO	22
1.3.2 Agentura logistiky.....	23
1.3.3 Taktická úroveň řízení logistiky	24
1.3.4 Síly a schopnosti roty logistiky praporu	25
2 LOGISTICKÉ ZABEZPEČENÍ (FUNKCE LOGISTIKY).....	27
PRAKTICKÁ ČÁST	31
3 ANALÝZA LOGISTICKÉHO ZABEZPEČENÍ 44. LEHKÉHO MOTORIZOVANÉHO PRAPORU PŘI PLNĚNÍ OPERAČNÍHO ÚKOLU V MÍRU A ZAHRANIČNÍ MISI.....	31
3.1 Lehký motorizovaný prapor, jeho úkoly a struktura.....	31
3.2 Rota logistiky praporu, její úkoly v míru a zahraniční operaci.....	33
3.2.1 Rota logistiky praporu: její úkoly a příprava v míru	33
3.2.2 Logistická podpora jednotek a její úkoly v zahraniční operaci (misi).....	37
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	53
SEZNAM ZKRATEK	56
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	57

ÚVOD

Armáda České republiky působí v zahraničních misích a operacích bezmála tři desítky let. Za tu dobu získali čeští vojáci u svých aliančních spojenců profesionální uznání za výkon služby. Od roku 1990 přišlo v zahraničních misích o život 29 českých vojáků.

Zahrančním misím je věnována poměrně velká mediální pozornost. Veřejnost je s jejich průběhem seznamována, občas se objevují zprávy o rotacích a převzetí operačních úkolů na základnách v zahraničí.

Jakoby stranou pozornosti ale zůstává práce desítek či stovek specialistů, kteří se podílejí na zabezpečení jednotek v operačním nasazení, a to vším, co k úspěšnému splnění operačních úkolů potřebují. Řeč je o vojenské logistice, logistické podpoře a logistickém zabezpečení. Pamětníci ji znají spíše pod dřívějším termínem týlové a technické zabezpečení. Žádné řízení a plánování operací ozbrojených sil se bez logistiky neobejde. Sama přitom není a nemusí být přímo spojena s bojovou činností vojsk, ale tím, že je podporuje, má velký vliv na výsledek operací.

Dnešní logistika AČR se snaží naplnit základní standard NATO, kterým je logistická pružnost a mobilita jak na národní úrovni, tak v mnohonárodních operacích. V Armádě České republiky je vytvořena samostatná organizační struktura logistických prvků, od strategické přes operační až po taktickou úroveň. Na taktické úrovni mechanizovaných a motorizovaných praporů jsou to roty logistiky. Ty jsou určeny k logistické podpoře v mírové posádce a v bojové činnosti.

Mechanizované a motorizované prapory jako součásti brigády rychlého nasazení plní úkoly v mírové posádce a v operačním nasazení v zahraničních misích. Konkrétní podoba českých armádních jednotek v zahraničních misích má ale odlišnou podobu od běžného logistického zabezpečení v mírové posádce. Nejen české jednotky v zahraničních operacích využívají kromě prvků národní logistiky druhé úrovně prvky mnohonárodní logistiky. AČR se v tomto ohledu zaměřuje na výstavbu přidělených logistických cílových schopností pro spojenecké partnery v zahraničních misích. Dále také na ty oblasti, které mnohonárodní logistika neposkytuje a které jsou v národní odpovědnosti, jako je například nastavení systému zásobování náhradními díly.

Tato konstatování naznačují, že se konkrétní podoba logistického zabezpečení jednotek AČR na úrovni praporu a brigády v době výcviku v mírových posádkách a v době nasazení v zahraničních operacích odlišuje.

Cílem bakalářské práce je objasnit současný systém logistiky AČR a analyzovat úlohu logistického zabezpečení 44. lehkého motorizovaného praporu při plnění operačního úkolu v míru a v zahraniční misi. Účelem rozboru je také poskytnout širšímu okruhu zájemců o tuto problematiku vysvětlení, jak funguje mnohonárodní logistika v zahraniční operaci a jaké jsou nové trendy logistické podpory zahraničních misí.

Problematika řešená v práci je v teoretické rovině logistiky, logistických systémů a logistických technologií pokryta velmi širokým okruhem publikací zahraničních a českých autorů. Poněkud skromnější je počet titulů zabývajících se vojenskou logistikou. Aktuální teoretické, strategické a operační úvahy jsou publikovány jen ve vojensko-odborných časopisech. Už obtížnější, co se týče přístupu k informačním zdrojům, se jeví zpracování té části práce, která pojednává o současném modelu logistiky AČR jak v míru, tak o konkrétní podobě logistické podpory zahraničních operací. Autor využil především zobecněné a veřejně přístupné informační zdroje a jen ve velmi omezeném měřítku odkazuje na prameny, které nejsou veřejnosti přístupné.

Text práce je rozdělen do tří logicky na sebe navazujících kapitol. Ty tvoří myšlenkový řetězec tří článků – civilní a vojenská logistika – logistické funkce (činnosti) – logistické zabezpečení praporu v míru a zahraniční operaci.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VOJENSKÁ LOGISTIKA

1.1 Logistika a vojenská logistika

Pojem logistika má svůj historický původ ve starořeckých slovech logistikon a logos ve významu rozum, důmysl znamenajícím také řeč, myšlenku, pravidlo.

Pernica se domnívá, že historicky je vznik logistiky spojen s vojenstvím a dokládá tento svůj názor zmínkou o byzantském císaři Leontosovi VI., podle kterého je potřebné před tažením a v jeho průběhu vojsko vyzbrojit, vybavit zbraněmi a municí, plně je zabezpečit a postarat se o jeho potřeby.¹ Největší rozvoj logistiky, v určitém slova smyslu také impuls pro vznik civilní logistiky, spadá do období spojeneckých operací v průběhu druhé světové války, kdy byl po otevření tzv. druhé fronty vytvořen maximálně efektivní systém zásobování spojeneckých armád.

Zkušenosti vojenské logistiky pak byly maximálně využity v obchodním podnikání po skončení druhé světové války, kdy vznikla obchodní logistika (business logistic). Jejím hlavním cílem byla optimalizace nákladů na přepravu, manipulaci, balení a skladování zboží, materiálů a surovin a logistických toků. Po skončení druhé světové války se začaly využívat v oblasti podnikové logistiky nové metody, např. při stanovení optimálního množství produkce, rozmístění skladů nebo řešení problémů spojených s dopravou zboží, materiálu a surovin a jejími náklady.

V odborné literatuře je možné najít desítky pokusů různých autorů o co nejpřesnější definici logistiky, což se jeví jako poměrně složité vzhledem k tomu, že logistika je velmi široký obor.

Sixta a Mačát ve své publikaci prezentují příklad definice logistiky ze šedesátých let minulého století, kdy americká logistická společnost Council of Logistics Management vymezila tento pojem jako „(...) *proces plánování, realizace a řízení účinného, nákladově úspěšného toku a skladování surovin, inventáře ve výrobě, hotových výrobků a příslušných informací z místa vzniku zboží na místo potřeby. Tyto činnosti mohou zahrnovat službu zákazníkovi, předpověď poptávky, distribuci*

¹ PERNICA, P. *Arts logistics*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008, s. 13. ISBN 97880-245-1412-3.

*informací, kontrolu zařízení, manipulaci s materiálem, vyřizování objednávek, alokaci pro zásobovací sklad, balení, dopravu, přepravu, skladování a prodej.*²

V první polovině devadesátých let minulého století Schulte logistiku definoval jako „(...) integrované plánování, formování, provádění a kontrolování hmotných a s nimi spojených informačních toků od dodavatele do podniku, uvnitř podniku a od podniku k odběrateli.“³

Se začátkem 21. století definice logistiky začínají akceptovat i informace (logistické informace). To je zřejmé v Lambertově definici, která pojem vymezuje jako „(...) proces plánování, realizace a řízení efektivního, výkonného toku a skladování zboží, služeb a souvisejících informací z místa vzniku do místa spotřeby, jehož cílem je uspokojit požadavky zákazníků.“⁴

Z českých autorů je rozšířená definice Drahotského a Řezníčka: „*Logistika se zabývá pohybem zboží a materiálů z místa vzniku do místa spotřeby a s tím souvisejícím informačním tokem. Týká se všech komponent oběhového procesu, tzn. především dopravy, řízení zásob, manipulace s materiálem, balení, distribuce a skladování. Zahrnuje také komunikační, informační a řídicí systémy. Jejím úkolem je zajistit správné materiály na správném místě, ve správném čase, v požadované kvalitě, s příslušnými informacemi a s odpovídajícím finančním dopadem.*“⁵

Pro uvedené příklady definice základního pojmu jsou charakteristické určité společné znaky: podstata logistiky se vymezuje jako organizace logistických toků od zdroje k zákazníkovi (spotřebiteli) a uspokojení potřeb trhu. U toků materiálu a surovin se předpokládá, že na jejich konci bude očekávaný výsledný efekt, ve kterém se má určený materiál, suroviny a zboží dostat v požadovaném čase, množství a kvalitě na místo určení při vynaložení přijatelných, resp. optimálních nákladů.

Logistika prošla ve svém vývoji až do současnosti několika etapami. Sixta a Mačát dělí tento vývoj do čtyř hlavních etap. Do jejich obsahu se promítají změny

² SIXTA, J. a V. MAČÁT. *Logistika: teorie a praxe*. Brno: CP Books, 2005, s. 22. ISBN 80-251-0573-3.

³ SCHULTE, C. *Logistika*. Praha: Victoria Publishing, 1994, s. 13. ISBN 80-85605-87-2.

⁴ LAMBERT, D. M., J. R. STOCK a L. M. ELLRAM. *Logistika*. 2. vyd. Brno: CP Books, 2005, s. 3. ISBN 80-251-0504-0.

⁵ DRAHOTSKÝ, I. a B. ŘEZNÍČEK. *Logistika. Procesy a jejich řízení*. Brno: Computer Press, 2003, s. 1. ISBN 80-7226-521-0.

výrobních technologií, změny v organizaci a řízení výroby i ve vnějším podnikatelském prostředí.⁶

Pro první období, od začátku padesátých let minulého století, bylo charakteristické, že civilní podniková logistika přebírala zkušenosti vojenské logistiky z druhé světové války a především z jejích velkých operací. V poválečném období byl trh z hlediska poptávky relativně homogenní a charakterizovala jej tzv. masová spotřeba. Proto hlavní těžiště logistiky spočívalo v podpoře průmyslové výroby a v distribuci výrobků a služeb. Ve druhé polovině padesátých let minulého století do řízení podniků v širokém měřítku pronikl systémový přístup. Interní podnikové procesy a činnosti začaly být posuzovány podle jejich efektivnosti, což mimo jiné vedlo ke snižování zásob v podnicích. Druhá etapa pokrývá období sedmdesátých let až do druhé poloviny osmdesátých let minulého století. V této době evropské podniky v širokém rozsahu přebírají zkušenosti americké podnikové logistiky. Vyšší efektivnosti a produktivity se evropské podniky snažily dosáhnout tím, že logistiku z pouhé distribuce rozšířily na podporu výroby a zásobování. V podnikových organizačních strukturách vznikaly v útvarech výroby samostatné logistické prvky zásobování a distribuce, které ale ve výrobních cyklech fungovaly jako izolované útvary. Tato skutečnost byla manažerům zřejmá už ve druhé polovině sedmdesátých let, a proto se snažili vyšších efektů dosáhnout propojením a sladěním oddělených logistických procesů s výrobními a distribučními procesy. To byl hlavní obsah třetí vývojové fáze logistiky v devadesátých letech minulého století, kdy se vytvořily integrované podnikové logistické systémy, které postupem času získaly globální charakter.

V prvních fázích vytváření těchto logistických systémů probíhala integrace na úrovni vnitropodnikových procesů a dílčích logistických funkcí nákupu, zásobování, výroby a distribuce. Svou roli sehrával také velmi silný tlak na uspokojování potřeb a přání zákazníků, které měly být vždy na prvním místě. Strategickým nástrojem zvyšování úrovně logistických služeb a konkurenceschopnosti podniků se v devadesátých letech stala integrace distribučních a obchodních podniků a dodavatelů do logistických řetězců a orientace logistických toků do výroby a z výroby ke konečným odběratelům. V praxi se prosadil logistický koncept „The Total Supply Chain“. Současná, čtvrtá etapa, je charakteristická optimalizací pokročilých logistických

⁶ SIXTA, J. a V. MAČÁT. *Logistika: teorie a praxe*. Brno: CP Books, 2005, s. 18. ISBN 80-251-0573-3.

systemů, což umožnilo masové nasazení vyspělých informačních a komunikačních technologií. Hlavním cílem vývoje logistiky v této etapě je dosažení optimálních (nikoliv minimálních) nákladů a účinnosti logistiky a integrovaných logistických řetězců, které vytvářejí v 21. století globální logistické sítě.⁷ Stručnou charakteristiku obsahu jednotlivých etap vývoje logistiky ilustruje obrázek 1.

Obrázek 1 Etapy vývoje logistiky

Zdroj: WEISER, J. *Základní charakteristika a principy logistiky* [online]. Praha: AV ČR, 2015 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: slideplayer.cz/slide/1320100/

Podle Schultheho se cíle logistiky dají vymežit ve dvou hlavních rozměrech: první je výkonový a druhý ekonomický. Výkonový rozměr cílů logistiky odráží fakt, že je orientována na zabezpečení požadované úrovně a kvality logistických služeb v předem definovaných parametrech. Těmito parametry jsou obvykle druh zboží nebo materiálu, místo a čas. Ekonomickým cílem logistiky je naplnit výkonový rozměr s přiměřenými, resp. optimálními náklady, které by měly odpovídat ceně a kvalitě logistických služeb, jaké je zákazník ještě ochoten zaplatit.⁸ Pravděpodobně není potřebné příliš rozsáhle argumentovat předpoklad a současně požadavek, že logistika

⁷ SIXTA, J. a V. MAČÁT. *Logistika: teorie a praxe*. Brno: CP Books, 2005, s. 19–22. ISBN 80-251-0573-3.

⁸ SCHULTE, C. *Logistika*. Praha: Victoria Publishing, 1994, s. 16–17. ISBN 80-85605-87-2.

bude podporovat realizaci cílů business strategie podniku, obecně formulováno, že bude podporovat realizaci strategických cílů organizace.

Základními součástmi logistického systému jsou materiálový, plánovací, řídicí a informační subsystém. Jako od každého jiného systému, také od logistického a jeho prvků se očekává, že bude schopen realizovat cíle, kvůli kterým byl vyprojektován, a to jak z úhlu pohledu jeho provozovatele, tak odběratelů jeho produktů a služeb.

V odborné literatuře autoři věnují pozornost dělení logistických systémů. Z hlediska cílů práce bude postačovat jen zmínka o nejjednodušší klasifikaci na tažné a tlačné logistické systémy. Znakem tlačných logistických systémů je vytváření zásob na základě prognózované poptávky. V podpoře výrobě jsou postaveny na výrobních dávkách nebo optimalizovaných dodávkách. Nejlépe je jejich podstata vyjádřena v logistické technologii Just in Time. Tažné logistické systémy jsou založeny na principu, kdy odebírající článek logistického řetězce dá dodavatelskému prvku signál, že je připraven přijmout dodávku a zpracovat ji v takovém množství, které potřebuje. Dodavatel pak požadovanou dodávku vyrobí a dopraví ji k odběrateli v prvních člancích logistického řetězce.

Logistický řetězec představuje posloupnost na sebe navazujících logistických činností, v nichž se propojují materiálové a informační toky se specifickými přepravními řetězci a s nimi souvisejícími manipulačními a skladovými operacemi. Na logistický řetězec pak navazuje distribuční řetězec hotových produktů a služeb. V logistickém řetězci fungují aktivní a pasivní prvky. Pasivní prvky mají hmotnou, nebo nehmotnou povahu. Jsou jimi materiál, suroviny a logistické informace, které se v řetězci pomocí aktivních prvků přemísťují v prostoru a čase. Aktivními prvky logistického řetězce jsou dopravní a manipulační prostředky nebo informační technologie a informační systémy. Součástí obecného logistického procesu jsou ještě podle Lamberta logistické činnosti a logistické technologie.⁹

V obecně teoretickém pohledu platí, že existuje jen jedna logistika (teorie). V praxi je obecná logistika doplňována o celou řadu přívlastků, které odrážejí širokou specializaci logistických činností – odtud pramení pojmy průmyslová logistika, zásobovací logistika, obchodní logistika, logistika údržby, náhradních dílů apod. Velmi specifická je oblast vojenské logistiky.

⁹ Podrobněji viz LAMBERT, D. M., J. R. STOCK a L. M. ELLRAM. *Logistika*. 2. vyd. Brno: CP Books, 2005, s. 15–21. ISBN 80-251-0504-0.

Podle Pernici je jedním z vojevůdců, který systematicky začal uplatňovat logistiku ve vojenství v devatenáctém století, francouzský generál švýcarského původu baron Antoine-Henri Jomini (1779-1869) působící nejdříve v Napoleonově armádě a později od roku 1813 v ruské armádě. Ten ve své knize „Náčrt vojenského umění“ popisuje funkci důstojníků (major général de logis), jejichž úkolem bylo zabezpečit ubytování a tábory pro vojska, plánovat a zajišťovat pochody vojsk včetně určování pochodových směrů s ohledem na místní podmínky.¹⁰ Vojenská logistika se tak od devatenáctého století chápe jako nauka i praxe zásobování, ubytování a pohybu vojsk.¹¹

Význam zkušeností vojenské logistiky z období druhé světové války po současnost pak potvrzují Sixta a Mačát. Podle nich bylo ve velkých vojenských operacích druhé světové války velmi důležité vytvořit racionální a fungující přepravní řetězce, které by umožnily zásobovat bojující jednotky municí a zbraněmi, proviantem a pohonnými hmotami, a to často na velké vzdálenosti. Podle obou autorů doznala logistika zejména v druhé polovině války maximálního rozšíření, hlavně při spojeneckých operacích v Evropě po otevření tzv. druhé fronty.¹²

1.2 Logistika v AČR a její úkoly

Dnešní podoba logistiky AČR je výsledkem dlouhého transformačního procesu, který byl zahájen v roce 1993 a jehož hlavním obsahem bylo vypracování logistické doktríny AČR a systému logistické podpory jejích jednotek a útvarů. Fakticky bylo hlavním znakem prvních fází vytváření nové logistiky AČR. Sloučení dřívějšího týlového a technického zabezpečení armády do jednoho integrovaného systému, který by byl založen na principech stanovených ve spojeneckých doktrínách NATO po vstupu České republiky do Severoatlantické aliance.

Po vstupu České republiky do NATO došlo logicky ke změně postavení logistiky v rámci systému řízení a velení AČR. Oblast logistiky už nebyla řízena z úrovně přímých zástupců velitele, ale přešla do podřízenosti náčelníků štábů různých úrovní armádní hierarchie jako odborný orgán. V transformačním procesu se pozornost soustředila na správu majetku a jeho katalogizaci podle standardů NATO a zavedení

¹⁰ PERNICA, P. *Logistika pro 21. století 1. díl*. 1. vyd. Praha: Radix, spol. s r.o., 2005, s. 20. ISBN 80-86031-59-4.

¹¹ PERNICA, P. *Logistika pro 21. století 1. díl*. 1. vyd. Praha: Radix, spol. s r.o., 2005, s. 20. ISBN 80-86031-59-4.

¹² SIXTA, J. a V. MAČÁT. *Logistika: teorie a praxe*. Brno: CP Books, 2005, s. 17. ISBN 80-251-0573-3.

informačních logistických systémů do armády. Současně se snižováním početních stavů armády a její profesionalizací došlo k redukci rozsáhlé sítě logistických zařízení. Zásadním způsobem se změnil v průběhu transformačního procesu systém plánování zdrojů a nabývání majetku a pořizování služeb, kdy stěžejní role již není postavena na orgánech logistiky v podřízenosti generálního štábu, ale je založena na fungování logistického prvku na úrovni rezortu obrany.¹³

„Logistika v rezortu obrany má své nezastupitelné místo a je podpůrnou složkou taktického, operačního a strategického systému. Pouze dobře fungující logistika a její jednotlivé subsystemy logistické podpory sil mohou vytvořit předpoklad pro požadované plnění úkolů v míru a za krizových stavů. Hlavní úsilí vojenské logistiky je zaměřeno na dosažení efektivní, kvalitní, včasné a pružné logistické podpory.“¹⁴

Hlavní rámec úkolů logistického zabezpečení AČR je zakotven v dlouhodobém výhledu pro obranu ČR do roku 2030, ve kterém se uvádí: *„V oblasti logistického zabezpečení bude úsilí zaměřeno na zajištění funkce stacionární logistiky a její hladké napojení na mobilní logistiku. K tomu bude nezbytné zabezpečit přípravu a výcvik logistického personálu, postupně modernizovat logistickou infrastrukturu a intenzivně využívat možnosti informačního systému logistiky. Ke koordinaci mnohonárodní logistiky v podmínkách operačního nasazení bude pokračovat činnost Mnohonárodního centra pro koordinaci logistiky (Multinational Logistics Coordination Centre – MLCC). V rámci kolektivního zajišťování obrany bude pokračovat vytváření podmínek pro přijetí spojeneckých sil a jejich podporu na území ČR (Host Nation Support – HNS) včetně plnění koordinační úlohy rezortu obrany na národní úrovni.“¹⁵*

Jedním z důležitých úkolů, které AČR v této oblasti řeší, je tvorba Koncepce rozvoje logistiky. Ta, podobně jako koncepce rozvoje složek AČR, rozvíjí v roce 2017 schválenou Koncepci výstavby AČR. Všechny strategické rozvojové armádní dokumenty (především Dlouhodobý výhled pro obranu 2030) reagují na změněné bezpečnostní prostředí přenesením důrazu ze schopnosti nasazovat omezené kontingenty v zahraničních operacích (převážně nebojových, popřípadě bojových nízké

¹³ Ministerstvo obrany ČR. *Logistika je součástí bojové síly* [online]. 2016 [cit. 2018-09-06]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/logistika-je-soucasti-bojove-sily-129593/>

¹⁴ AČR. *Vojenská logistika: Vojenská doktrína*. Praha: AČR – VaV – Ředitelství výcviku a doktrín, 2009. Pub-41-00-02.

¹⁵ Ministerstvo obrany ČR. *Dlouhodobý výhled pro obranu 2030*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha, 2015, s. 15. ISBN 978-80-7278-666-4.

intenzity) na připravenost k vedení bojových operací vysoké intenzity na teritoriu nebo v bezprostřední blízkosti. To se logicky odráží v nových požadavcích na logistiku a výzvěch, které jí změna důrazu přináší.

V současné době pro zvýšení kapacit a operačních schopností v logistice 2. úrovně, ale také 3. úrovně v operaci, probíhá výstavba 143. zásobovacího praporu logistiky. Pro zajištění schopnosti tzv. mobilní logistiky na podporu bojových jednotek v prostorech nasazení se bude zavádět nová zásobovací a manipulační technika na terénních podvozcích, které poskytují ochranu obsluhám. Zvýšený důraz se v současné armádní logistice klade na kontejnerizaci. Tu velení armádní logistiky považuje za způsob dosažení vyšší efektivity při manipulaci s vojenským materiálem a při zajištění služeb (proviantní, ubytovací) na podporu personálu a také technických služeb (např. opravy, PHM, výroba a distribuce elektrické energie). Perspektivní výhled armádní logistiky počítá vedle kontejnerových dílen a kuchyní i s pořizováním pojízdných dílenských prostředků a pojízdných kuchyní na jednotném podvozku. Tím se má zredukovat počet zavedených typů vojenské techniky. Mají se snížit i nároky a držení zásob a celkově tak dosáhnout menší ekonomické náročnosti logistické podpory vojsk.¹⁶

Strategie NATO zdůrazňuje pro AČR závazný požadavek logistické pružnosti a mobility. Tento požadavek se projevuje na národní úrovni a úrovni Aliance při řešení otázek:

- strategické mobility s důrazem na zajištění dostatečných prostředků a kapacit pro leteckou, námořní a pozemní přepravu vojsk do prostoru nasazení;
- mnohonárodní účasti při logistické podpoře vojsk a budování mnohonárodních logistických struktur a procesů;
- standardizace výzbroje, výstroje, materiálu a operačních postupů, aby bylo možné zajistit efektivní logistickou podporu bojujících jednotek a v průběhu nasazení také obnovu jejich bojových schopností;
- vytváření příslušné infrastruktury NATO jak v jednotlivých členských zemích, tak v Alianci jako celku;

¹⁶ Ministerstvo obrany ČR. *Logistika je součástí bojové síly* [online]. 2016 [cit. 2018-09-06]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/logistika-je-soucasti-bojove-sily-129593/>

- vytváření logistické podpory hostitelskou zemí na základě dvoustranných a vícestranných dohod, aby byla zajištěna bojeschopnost armád států NATO;
- spolupráce a koordinace při tvorbě logistických koncepcí, doktrín, plánů a postupů a také při spolupráci a koordinaci využívání průmyslových zdrojů;
- využití místních civilních zdrojů zásob a jeho centrálního řízení mnohonárodní logistikou.¹⁷

Právě mnohonárodní logistika představuje základní prvek logistického zabezpečení aliančních jednotek v mnohonárodních operacích. Její výhody využívají armády všech členských států NATO, které jsou do zahraničních operací různého rozsahu a doby trvání zapojeny. Důvod pro mnohonárodní logistickou podporu operací NATO je vojensky pragmatický. Teoreticky je možná představa, že by si na mezinárodních základnách každá armáda vlastními silami zabezpečovala veškerou logistiku, např. stravování, praní, opravy techniky apod. V praxi je to ale obtížně realizovatelné. S větším počtem prvků národní logistiky totiž stoupá množství a různorodost nejen vojenské techniky a materiálu, ale i rozmanitost obtížně koordinovatelných činností národní logistiky. To by v konečném efektu vedlo ke snížení operačních schopností nasazovaného úkolového uskupení.

Mnohonárodní logistika ale nevzniká sama o sobě. Představuje soubor velitelských a výkonných logistických prvků poskytovaných jednotlivými spojenci a tvořících ji jakožto ucelený systém. S každým úkolovým uskupením se do zahraničních operací NATO nevysílá jen národní logistika 1. a 2. úrovně, ale i odpovídající národní podíl do mnohonárodní logistiky (tzv. Fair Share). AČR se proto v této sféře zaměřuje nejen na výstavbu přidělených logistických mnohonárodních cílových schopností, ale také na ty oblasti, které mnohonárodní logistika neposkytuje a které jsou v národní odpovědnosti (například nastavení systému zásobování náhradními díly).¹⁸

¹⁷ PERNICA, P. *Logistika pro 21. století 1. díl*. 1. vyd. Praha: Radix, spol. s r.o., 2005, s. 25. ISBN 80-86031-59-4.

¹⁸ Ministerstvo obrany ČR. *Logistika je součástí bojové síly* [online]. 2016 [cit. 2018-09-06]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/logistika-je-soucasti-bojove-sily-129593/>

Mnohonárodní logistická podpora vojenských operací NATO a EU je poskytována několika způsoby:

- vedoucím státem – ten v mnohonárodní operaci zajišťuje koordinaci a činnost logistické podpory ve vymezeném operačním prostoru pro všechny nebo pro většinu mnohonárodních sil, např. zajištěním vykládacích míst, poskytováním ochrany a obrany, řízením přesunů;
- státem se specializovanou úlohou – ten v logistice mnohonárodní operace zabezpečuje jen specializované logistické činnosti a koordinuje je pro konkrétní druh majetku, např. při zabezpečování stravování, letecké dopravy, dodávkách pohonných hmot, odsunu raněných apod.;
- mnohonárodními integrovanými logistickými jednotkami – ty se v průběhu operace vytvářejí na základě dvoustranných nebo vícestranných dohod, na jejichž bázi se poskytuje logistická podpora vlastním nebo i dalším státům; obvykle se tak vytvářejí integrované zásobovací, dopravní nebo stavebně technické jednotky, které jsou podřízeny veliteli společných sil;
- dohodami o vzájemné podpoře – ty jsou výhodné pro státy, které do mnohonárodních operací vysílají menší jednotky nebo úkolová uskupení;
- logistickým zabezpečením hostitelským státem – ten na základě smluv poskytuje ozbrojeným silám, které působí na jeho území, majetek a služby logistické podpory;
- místním uzavíráním smluv – v tomto případě se logistické zabezpečení děje na základě smluv, které jsou uzavírány s místními dodavatelskými subjekty;
- službami logistiky poskytovanými třetí stranou – vybrané služby logistiky jsou poskytovány na smluvním základě, tzv. třetí stranou ale jsou mezinárodní organizace, nadnárodní dodavatelé nebo subjekty oprávněné poskytovat služby ze států nezapojených do operace.¹⁹

¹⁹ BALEKA, V. et al. Logistika ve vojenských operacích. 1. vyd. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2007, s. 26–28. Pub-41-00-01.

Odpovědnost za logistickou podporu mnohonárodních operací NATO a EU nesou všechny státy aliance a orgány NATO a EU. Každá členská země zajišťuje logistickou podporu svých vlastních jednotek a navíc specializovaným logistickým prvkem přispívá do fungování systému mnohonárodní logistiky.

Logistická podpora vojenských jednotek a útvarů musí respektovat jednak pravidla fungování vojenské logistiky a její cíle, ale především také pravidla a cíle vedení vojenských operací. V tomto smyslu se dá přirovnat její fungování k podnikové logistice, která má podporovat realizaci cílů business strategie podniku. K základním zásadám činnosti vojenské logistiky podle standardů NATO patří následující zásady:

- Odpovědnost – za logistickou podporu odpovídají velitelé;
- Pravomoc – velitel rozhoduje o využití a nasazení všech logistických prostředků;
- Společná odpovědnost – tato zásada se vztahuje na odpovědnost všech států, které se zúčastní mnohonárodní operace, za efektivní a koordinované využití prostředků logistiky;
- Prvořadost – činnost logistické podpory je v první řadě zaměřena na podporu splnění zadaného úkolu;
- Spolupráce – tato zásada vyjadřuje nejen spolupráci mezi členskými státy NATO, ale také spolupráci s orgány státní správy při logistické podpoře;
- Koordinace – znamená sladění činnosti orgánů obrany, státní správy a územní samosprávy;
- Dostatečnost – odráží požadavek, aby logistická podpora byla poskytována jednotkám v potřebném rozsahu a čase;
- Efektivnost – vyjadřuje snahu dosáhnout v logistické podpoře rovnováhu mezi efektivností a hospodárností;
- Pružnost – odráží požadavek, aby byla logistická podpora schopna pružně reagovat na změny strategické, operační i taktické situace;
- Dostupnost údajů – má zajistit včasné a přesné údaje, které umožní rozhodování a koordinaci činností;
- Jednoduchost – ve zpracovávání přehledných a jednoznačných plánů a nařízeních;

- Včasnost – zásada vyžaduje plánování s předstihem;
- Přehlednost – znamená transparentní řízení a koordinaci.²⁰

Rozsah a charakter úkolů logistické podpory se odvozuje od druhu vojenské operace, charakteru operačního prostředí a rozsahu nasazených sil. Logistika podporuje plnění úkolů operačního nasazení vojsk ve všech fázích vojenských operací: jejich přípravě, vedení a ukončení.

Ve fázi přípravy operace logistika na základě rozhodnutí velitelů vykonává standardizované činnosti v oblasti operačního plánování, logistického průzkumu, zajištění smluvních vztahů pro pořizování materiálů a služeb v průběhu operačního nasazení. Zajišťuje také vlastní vytváření a doplňování zásob, údržbu a opravy techniky, výzbroje a materiálu, přípravu logistických specialistů, plánování přesunů, zabezpečuje vojenské přepravy a zpracování plánů logistické podpory průběhu operace.

Ve fázi vedení operace se logistika soustřeďuje na podporu bojeschopnosti nasazených jednotek a udržení funkčnosti všech logistických činností při zásobování materiálem, zdravotnickém zabezpečení, údržbě, evakuaci a opravách techniky v prostoru operace a při obnově bojeschopnosti nasazených jednotek.

Ve fázi ukončení operace se logistické činnosti zaměřují na podporu a zajištění vyvedení sil z prostoru nasazení, evakuaci osob a techniky, úklid bojiště a obnovu bojeschopnosti s cílem připravit se na plnění dalších úkolů operačního nasazení.

Logistika AČR (vojenská logistika) se dělí na akviziční, provozní, kooperativní a mnohonárodní. Akviziční logistika se orientuje na výzkum, návrhy, vývoj a výrobu vojenského materiálu a techniky. Zahrnuje také uzavírání smluv, bezpečnostní normy, technické podmínky, zkoušky a testování vojenského materiálu a techniky a standardizaci logistických služeb. Obsahem provozní logistiky je přejímka majetku, evidence, skladování, přeprava, údržba, vyřazování a likvidaci nepotřebného majetku. Do oblasti provozní logistiky patří i systém vzdělávání a školení specialistů logistiky, jejich výcvik a doplňování a také vydávání a kontrola dodržování příslušných předpisů pro tuto oblast. Kooperativní logistika je zaměřena na snížení logistických nákladů, spojených s vedením vojenských operací.

²⁰ BALEKA, V. et al. *Logistika ve vojenských operacích*. 1. vyd. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2007, s. 12–16. Pub-41-00-01.

1.3 Úrovně řízení logistiky AČR

Z předchozího textu vyplývá, že hlavním účelem logistiky AČR je vytvořit a udržet efektivní a dobře fungující systém logistické podpory armády tak, aby bylo dosaženo její neustálé připravenosti k plnění úkolů při optimalizaci nákladů. Základ systému logistické podpory tvoří síly a prostředky logistiky a orgány velení a řízení.

Síly a prostředky logistiky se dělí na stacionární, mobilní a dále pak rezortní a mimorezortní. Z jiného úhlu pohledu se rozlišují na strategické, operační a taktické úrovně.

Orgány velení a řízení logistiky se vzhledem k členění organizační struktury ministerstva obrany dělí na různé úrovně logistické podpory:

- Logistická podpora 1. úrovně – logistickou podporu jednotkám a útvarům zabezpečují organické jednotky logistiky; hlavním úkolem logistické podpory prvního stupně je zásobování, výbrojní a technické zabezpečení, poskytování dalších logistických služeb a zabezpečení personálu;
- Logistická podpora 2. úrovně – zajišťují ji síly a prostředky logistiky na úrovni brigády; jejím hlavním úkolem je především zabezpečení jednotek materiálem v prostoru operačního nasazení, logistická podpora přesunů a logistické zabezpečení vojenského personálu;
- Logistická podpora 3. úrovně – hlavním úkolem je zajistit skladování, soustředění a distribuci zásob do cílových míst a v prostoru operačního nasazení; zabezpečují ji prostředky a síly stacionární logistiky velitelství podpory na území republiky.²¹

1.3.1 Sekce vyzbrojování a akvizic MO

Na úrovni Ministerstva obrany (strategická úroveň) je nejvyšším řízením logistiky AČR Sekce vyzbrojování a akvizic. Ta jakožto organizační útvar ministerstva obrany odpovídá za koncepční a strategické řízení systému vyzbrojování, řízení projektů vyzbrojování a bezpečnostních investic NATO (NSIP – NATO Security

²¹ DUFEK, R., a ZELENKA, P., aj. *Vojenská logistika*. 1. vyd. Vyškov: Institut doktrín VeV-VA, 2009. Pub-41-00-02. s. 13–16.

Investment Programme). Další oblastí činnosti této sekce je koordinace programů zahraniční pomoci (FMF/FMS), dále realizace mezinárodní spolupráce v oblasti vyzbrojování a vypracování strategie a koncepce vyzbrojování armády. Z této úrovně řízení logistiky AČR vychází definice objemu strategických a operačních zásob a standardizované postupy při zavádění vojenského materiálu do užívání jednotek a útvarů AČR. Sekce vyzbrojování a akvizic odpovídá za zadávání a realizaci centrálních veřejných zakázek při nabývání vojenského materiálu a pořizování služeb k zajištění jeho provozu. Stará se také o údržbu a opravy nemovité infrastruktury, nákup paliv, vody a energií, pořizování služeb k zabezpečení provozu nemovité infrastruktury a nabývání dalšího movitého majetku komerčního charakteru. Do gesce této sekce spadá i pořizování služeb, které nesouvisí s provozováním vojenského materiálu a nemovité infrastruktury. Sekce vyzbrojování a akvizic MO řídí procesy výzbrojné-technické (materiálové) a administrativní standardizace. Vede ji náměstek pro řízení sekce vyzbrojování a akvizic MO (NŘ SVA MO).²²

Organizační strukturu Sekce vyzbrojování a akvizic MO tvoří tyto odbory a oddělení:

- Odbor řízení a podpory;
- Odbor vyzbrojování pozemních sil;
- Odbor vyzbrojování vzdušných sil;
- Odbor logistiky, zabezpečení a podpory;
- Odbor komunikačních a informačních systémů;
- Odbor průmyslové spolupráce;
- Oddělení projektu pořízení bojového vozidla pěchoty;
- Oddělení NSIP;
- Oddělení průzkumu trhu a analýz.²³

1.3.2 Agentura logistiky

Na úrovni Generálního štábu AČR (operační úroveň) je nejvyšším orgánem řízení logistiky Agentura logistiky. Agentura logistiky je odborným logistickým

²² Armáda České republiky. *Sekce vyzbrojování a akvizic MO* [online]. 2018 [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.vyzbrojovani.army.cz/o-nas>

²³ Armáda České republiky. *Sekce vyzbrojování a akvizic MO* [online]. 2018 [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.vyzbrojovani.army.cz/o-nas>

orgánem pro řízení přípravy, organizaci a realizaci všestranné logistické podpory AČR a aliančních sil ve vymezeném rozsahu mnohonárodní logistiky. Zajišťuje řízení, plánování a koordinaci vojenských přeprav a přesunů na území ČR a mimo něj. K jejím úkolům patří i zabezpečení přepravy ozbrojených sil jiných států na našem území. Agentura vydává závazná stanoviska a vyjádření ministerstva obrany v jednotlivých oblastech logistické podpory.²⁴

Organizační strukturu agentury logistiky tvoří:

- Ředitelství Agentury logistiky Brandýs nad Labem – Stará Boleslav;
- Centrum zabezpečení materiálem technických služeb Štěpánov;
- Centrum zabezpečení materiálem týlových služeb Brno;
- Centrum zabezpečení munice Týniště;
- Centrum zabezpečení oprav Lázně Bohdaneč;
- Centrum zabezpečení zahraničních operací a mimořádných stavů Pardubice;
- Regionální středisko vojenské dopravy Olomouc;
- Regionální středisko vojenské dopravy Hradec Králové;
- Středisko zabezpečení Brandýs nad Labem – Stará Boleslav.²⁵

1.3.3 Taktická úroveň řízení logistiky

Na taktickém stupni je logistika řízena velitelem svazku, útvaru a jednotky a jeho štábem. Plní úkoly první úrovně logistiky. Modelově se pro jejich plnění na úrovni brigády vytváří prapor logistiky a na úrovni praporu rota logistiky.

Velení a řízení jednotek logistiky se na taktické úrovni vykonává z jednoho místa. V AČR se pro tento účel zřizují stálá nebo záložní místa. Na hlavním místě velení je pracoviště velitele, operační centrum, středisko komunikační a informační podpory a středisko zabezpečení. Vytváří se zde i středisko logistické podpory, v němž je skupina řízení logistické podpory, skupina výzbrojního a technického zabezpečení,

²⁴ Armáda České republiky. *Agentura logistiky* [online]. 2018 [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.alog.army.cz/o-nas>

²⁵ Armáda České republiky. *Agentura logistiky* [online]. 2018 [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.alog.army.cz/o-nas>

skupina logistického zabezpečení personálu a PHM, pracoviště nemovité infrastruktury, pracoviště logistiky letectva, pracoviště zdravotnického a veterinárního zabezpečení.²⁶

1.3.4 Síly a schopnosti roty logistiky praporu

Za včasnou, úplnou a nepřetržitou logistickou podporu všech jednotek praporu odpovídá jeho velitel a uskutečňuje ji prostřednictvím řídicích orgánů a výkonného orgánu logistiky praporu. K řídicím orgánům logistiky praporu patří náčelník oddělení logistiky se svými odbornými náčelníky. Jako výkonný orgán logistického zabezpečení se v organizační struktuře praporu zřizuje rota logistiky.

Rota logistiky mechanizovaného praporu je určena k jeho logistické podpoře. Jak doslovně uvádí Zajíček a Mareš, v boji:

- vytváří, udržuje a veze stanovené zásoby materiálu;
- přejímá nebo odebírá materiál vyčleněný pro prapor, vede skladovou evidenci a operativní přehled zásob;
- provádí doplňování jednotek praporu materiálem;
- provádí vyprošťování, odsun a běžné opravy výzbroje a techniky;
- poskytuje jednotkám praporu služby v oblasti stravování a vystrojování;
- zabezpečuje úpravu vody a zásobování jednotek vodou.²⁷

Rota logistiky mechanizovaného (motorizovaného) praporu musí být plně pohyblivá, aby byla schopná se přemísťovat za bojovými jednotkami praporu a v jakékoli situaci plnit úkoly logistické podpory ať už při částečném nebo svém úplném rozvinutí. Z úkolů, které má rota plnit ve prospěch logistické podpory jednotek praporu se odvíjí i její organizační struktura. Modelová struktura pro mechanizovaný nebo motorizovaný je tvořena:

- velením roty, které plánuje, organizuje, zabezpečuje, řídí, kontroluje a vyhodnocuje veškeré její činnosti;
- zásobovací četou určenou k odběru, přepravě, skladování a výdeji zásob pro prapor;

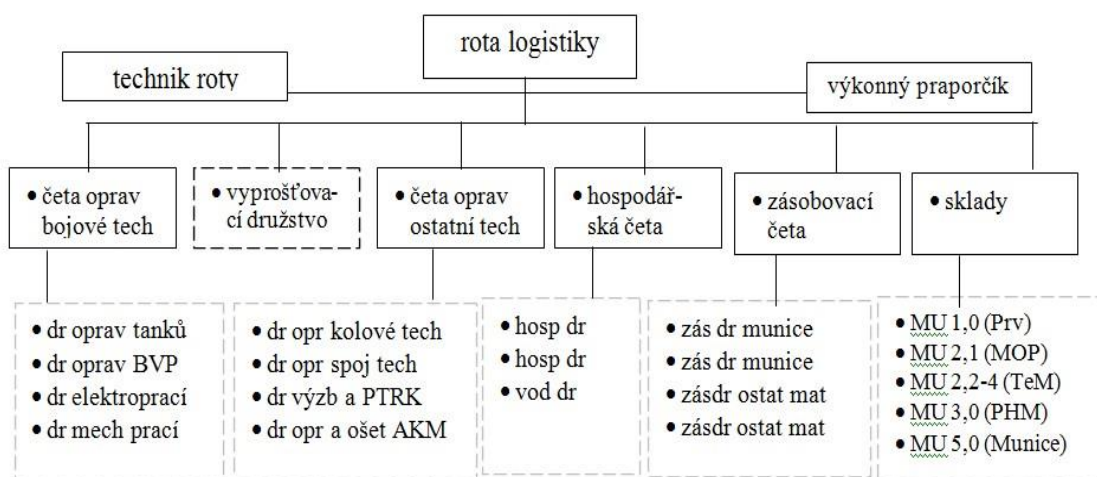
²⁶ Viz AČR. *Vojenská logistika: Vojenská doktrína*. Praha: AČR – VaV – Ředitelství výcviku a doktrín, 2009. Pub-41-00-02.

²⁷ ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015, s. 17.

- četou oprav techniky, která řeší úkoly zabezpečení provozuschopnosti techniky praporu;
- hospodářským družstvem poskytujícím služby v oblasti stravování a zásobování vodou jednotek praporu.²⁸

Modelová struktura roty logistiky mechanizovaného praporu je uvedena na obrázku 2.

Obrázek 2 Modelová organizační struktura roty logistiky mechanizovaného praporu

Zdroj: ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015, s. 18.

Rota logistiky a její hlavní součásti se na podporu operací praporu rozvinuje částečně nebo úplně tak, aby nedošlo k jejímu odtržení od jeho jednotek. V případě plného rozvinutí potřebuje prostor o rozloze kolem pěti čtverečních kilometrů. Prostor rozvinutí se volí tak, aby umožnil krytí roty před průzkumnými prostředky protivníka, maskování, obranu a ochranu. Důležitá je volba vhodných přístupových, přisunových a odsunových cest, a také volba využití místní infrastruktury a místních zdrojů. Rozmístění roty logistiky musí zabezpečovat podmínky pro manipulaci a skladování a také musí umožňovat rychlý manévr v průběhu operace. Způsob rozvinutí a rozptýlení ovlivňuje hloubka bojové sestavy praporu, která je volena i s ohledem na požadavek ochrany zásob praporu.²⁹

²⁸ ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015, s. 18.

²⁹ ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015, s. 18.

2 LOGISTICKÉ ZABEZPEČENÍ (FUNKCE LOGISTIKY)

Z vymezení podstaty logistiky obecně a vojenské logistiky specificky vyplývají její funkce, které vytvářejí souhrn opatření logistické podpory. Vysvětlení příznačného obsahu jednotlivých funkcí je důležité pro celkové pochopení podstaty systému logistiky rezortu obrany a logistické podpory útvarů a jednotek AČR v mírových posádkách i v době jejich operačního nasazení v mnohonárodních operacích. V teoretickém slova smyslu se výčet základních funkcí logistiky (logistického zabezpečení) ve vojenském a civilním prostředí terminologicky neliší. Podstatně se ale odlišuje obsahové vymezení základních funkcí logistiky.

Zásobovací funkce se naplňuje vytvářením zásob materiálu, jejich skladováním a distribucí. Ve vojenském prostředí, stejně jako v civilním, je pro tento účel vytvořen systém skladového hospodářství a dopravně zásobovací systém. Zásoby jsou skladovány v soustavě k tomu vytvořených objektů nebo zařízení. Jejich pořizování, skladování, manipulace s nimi, přejímání, distribuce a kontrola oběhu se řídí příslušnými vojenskými předpisy. Hlavním smyslem této funkce je vytvořit dostatečné množství materiálních zásob pro život vojsk a dosažení bojové pohotovosti v míru a provedení bojové činnosti v případě jejich operačního nasazení. Od zásobovacího systému se očekává, že bude dostatečně pružný, rychlý a efektivní. V současné době se v armádních zásobovacích základnách využívají moderní skladovací technologie srovnatelné s moderními logistickými podnikovými centry. Obecným požadavkem u této funkce je zabezpečit jednotky a útvary armády zásobami podle jejich potřeb z různých zdrojů. Jednotky, útvary a zařízení AČR mohou materiál a zásoby přebírat:

- jako nové přímo z výroby;
- ze skladových zásob základen logistiky;
- od jiných útvarů a zařízení AČR;
- přímým nákupem;
- vytvořením majetku vlastní činností;
- z civilního sektoru v případě vyhlášení ohrožení státu anebo válečného stavu.

V systému zásobování AČR se podle potřeby využívají všechny uvedené možnosti, resp. jejich kombinace. Vlastní proces zásobování řídí správci majetkových uskupení podle zásad vydaných náčelníkem Generálního štábu.³⁰

Nabývání majetku v rezortu obrany je další funkcí vojenské logistiky. Projektuje se v podobě dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých akvizičních plánů. Systém plánování majetku se skládá z plánování, programování a rozpočtování.

Specificky je možné ještě jednou vymezit funkci tvorby zásob jako samostatnou funkci vojenské logistiky. Za zásoby se považuje v rezortu obrany majetek, který je skladován v určitém sortimentu pro zabezpečení potřeb ozbrojených sil v míru a v jejich přechodu na válečný stav. Provozní zásoby jsou určeny k zabezpečení běžného života a zdraví vojáků, výcviku a udržení bojeschopnosti jednotek. Dispoziční zásoby slouží k zajištění předpokládaných nebo stanovených úkolů, které jsou ale zařazeny do kategorie mimořádné nebo jsou určeny pro obměnu techniky a výzbroje. Běžná agenda spojená s touto funkcí představuje zpracování požadavků na materiál a zásoby žádajícím útvarem nebo jednotkou, které se předloží nadřízenému stupni velení – obvykle jednou za rok v rámci zpracování zprávy o dosažení mobilizační pohotovosti.

Velmi rozsáhlou oblastí funkcí logistiky je zabezpečení personálu a infrastruktury. Patří sem stravovací a vystrojovací služby, praní prádla a jeho chemické čištění, zajištění zásobování vodou apod. Dále jde o služby údržby a oprav nemovitého majetku, zabezpečení provozu a výstavby, požární ochranu, záchranné systémy a ochranu životního prostředí.

Významnou složkou logistického zabezpečení vojenského a civilního personálu armády je stravování. V mírových posádkách je obvykle zajišťováno civilními dodavateli podle vojenských norem. Při vyvedení jednotek do výcvikových prostorů anebo v krizových situacích se zajišťuje v polních podmínkách organickými jednotkami logistiky či vydáváním bojových dávek potravin. Stravování při operačním nasazení v mnohonárodních operacích je zajišťováno podle konkrétních úkolů podporou hostitelského státu nebo ozbrojených sil společeného státu, který provozuje příslušnou základnu v prostoru operace. Při operačním nasazení jednotek mimo prostor základny se vydávají vojákům bojové dávky potravin.

³⁰ DUFEK, R. et al. *Vojenská logistika*. 1. vyd. Vyškov: Institut doktrín VeV-VA, 2009, s. 34–35. Pub-41-00-02.

Zásobování vodou tvoří další součást logistického zabezpečení jednotek a útvarů. Z hlediska logistiky s tímto úkonem souvisejí i další hygienická opatření – dostatek pitné vody k přípravě stravy, hygieně, koupání, praní prádla a dostatek užitkové vody k technickým potřebám. Pitnou vodu mohou jednotky odebírat jen ze zdrojů, které prošly kontrolou zdravotnické služby.

Výstrojní zabezpečení vojáků se řídí centrálně podle platných norem výstrojního předpisu, které jsou uvedeny v tabulkách mírových a válečných počtů. Vystrojování v míru a další služby spojené s výdejem výstroje zajišťuje výdejní místo součástek naturálního odívání. Služby spojené s používáním výstroje (její čištění a opravy) jsou zabezpečovány na outsourcingové bázi. Výstrojní zabezpečení v poli a při krizových stavech se příliš neodlišuje od podmínek mírových posádek. V operacích mimo území republiky ho zajišťuje národní logistický prvek nebo některý ze způsobů mnohonárodní logistické podpory. Praní a čištění výstroje je ošetřeno smluvně u civilních dodavatelů či v zařízeních spojených ozbrojených sil v místě nasazení na vojenských základnách.

Ubytovací služby jsou souhrnem činností, které zabezpečují pracoviště a pracovní místa pro jednotky, útvary a zařízení ozbrojených sil. Do těchto služeb patří vyhledání vhodných objektů, budov a jejich vybavení podle standardů ministerstva obrany, zabezpečení mírového stacionárního ubytování příslušníků ozbrojených sil, ubytování v poli a úklid. V míru se ubytovací služby zajišťují na základě zákaznicko-dodavatelských smluv formou outsourcingu. V krizových stavech k tomu slouží vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil. V operačním nasazení mimo území republiky se využívají možnosti spojenců a mnohonárodní logistiky.

Další funkcí vojenské logistiky je zásobení jednotek a útvarů kvalitní výzbrojí a municí. Pro podmínky bojového nasazení se tato funkce realizuje už v dobách míru akviziční činností. I v době míru je potřebné udržovat určitý stupeň připravenosti a spolehlivosti. To se netýká jen techniky, ale i osob. Vytvářejí se tak zásoby munice pro předpokládaný počet dnů vedení bojové činnosti a v případě bojových operací se pak pravidelně doplňují, a to nejen vzhledem k normám spotřeby, ale především ve vztahu ke spotřebě skutečné. V operačním nasazení mimo území ČR tato oblast logistické činnosti zahrnuje širokou škálu opatření v oblasti zásobování municí i při provádění údržby a oprav výzbroje v polních podmínkách.

Smyslem funkce technického zabezpečení je vybavit armádu vojenskou technikou a zajistit její provozuschopnost a spolehlivost po celou dobu životního cyklu. K tomu jsou v organizační struktuře armády vytvářeny příslušné technické jednotky a služba provozu vojenské techniky.

PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA LOGISTICKÉHO ZABEZPEČENÍ

44. LEHKÉHO MOTORIZOVANÉHO PRAPORU PŘI PLNĚNÍ OPERAČNÍHO ÚKOLU V MÍRU A ZAHRANIČNÍ MISI

3.1 Lehký motorizovaný prapor, jeho úkoly a struktura

Lehký motorizovaný prapor v Jindřichově Hradci rozšířil jednotky 4. brigády rychlého nasazení v roce 2008. Brigáda vznikla v roce 1994 v Havlíčkově Brodě a po reorganizaci v roce 2004 byla přesunuta do Žatce. V současné době ji současně s 44. lehkým motorizovaným praporem tvoří ještě dva mechanizované a jeden výsadkový prapor.

Brigáda rychlého nasazení a její prapory byly v AČR první, které postavily z vlastních jednotek kontingenty pro nasazení v zahraničních misích, a to už v roce 2000 pro misi SFOR v Bosně a Hercegovině. Tehdy byl základem kontingentu 43. výsadkový prapor v Chrudimi. Příslušníci brigády rychlého nasazení jsou vysíláni do dalších zahraničních operací AČR v rámci NATO a EU nebo do pozorovatelských misí OSN až do současnosti. Přehled hlavních zahraničních operací/misí brigády a jejích praporů je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1 Operace/mise 4.brn

NÁZEV OPERACE / MISE	ROK
ÚU BAF Afghánistán	2014–2018
ISAF NSE	2013–2015
Mali EU TM	2013–2016
OMLT ISAF Afghánistán	2010–2013
ISAF PRT Logar Afghánistán	2008–2013
ISAF TF Uruzgan Afghánistán	2008–2009
ISAF PRT Feyzabád Afghánistán	2007
IZ-SFOR Irák, Kuvait	2003
TFH Makedonie	2001
KFOR Kosovo	Pravidelné rotace od roku 2000–2007

Zdroj: Armáda České republiky. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. 2015 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=1065

Organizační jádro 44. lehkého motorizovaného praporu vzniklo pod velením podplukovníka Romana Náhončíka 1. dubna 2008. Prapor svou činnost zahájil 1. října 2008 a nahradil 153. záchranný prapor Jindřichův Hradec.

Nová struktura a úkoly praporu jsou od původního záchranného zcela odlišné. Vedle štábu, velitelské roty a roty logistiky má nyní tři pěší roty, družstvo odstřelovačů, průzkumnou četou a četou chemické ochrany.

Hlavním úkolem tohoto praporu jsou zejména doprovody konvojů, boj v zastavěných oblastech a boj v horách. Jak již vyplývá z názvu praporu, hlavním dopravním prostředkem jeho příslušníků jsou zejména „jejich vlastní nohy“, vozy IVECO a Tatra 810. Tato jednotka je dnešním ekvivalentem tradičních pěších praporů. Jedním z úkolů, které plní v operačním nasazení, je např. výstavba humanitární základny s kapacitou 450 osob v podobě provizorního stanového městečka, jež může být použito v případě živelných nebo ekologických katastrof.³¹

³¹ Armáda České republiky. *44. lehký motorizovaný prapor* [online]. 2014 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z: <http://www.44lmopr.army.cz/o-nas>

Dále je 44. lehký motorizovaný prapor určen k plnění úkolů v operacích na území ČR nebo v zahraničí, kde může působit samostatně, nebo v rámci vytvářeného úkolového uskupení AČR. Od svého vzniku se většina jeho příslušníků vystřídala v zahraničních operacích/misích v rámci PRT (Provinční rekonstrukční tým), OMLT (Operational Mentoring and Liaison Team – Operační výcvikový a styčný tým), MAT (Military Advisory Team – vojenský poradní tým), nebo 7.ÚU EUTM Mali (European union training mission), protipirátské operace ATALANTA nebo SR B.A.F.

3.2 Rota logistiky praporu, její úkoly v míru a zahraniční operaci

3.2.1 Rota logistiky praporu: její úkoly a příprava v míru

Jak už konstatoval předchozí text, cílem logistické podpory je zabezpečit materiální, technické a jiné potřeby jednotek praporu jako je vojenská doprava a služby.

K řešení úkolů logistické podpory vojsk jsou v organizační struktuře brigád prapory a v sestavách praporů roty logistiky. Za podporu přímo odpovídá a organizuje ji náčelník logistiky, případně zástupce velitele praporu. Uskutečňuje ji rota logistiky praporu, která je k tomu určena. Sama pak vytváří předpoklady pro úspěšné plnění operačních úkolů praporu tím, že zajišťuje včasné, úplné a nepřetržité zásobení roty materiálem a logistickými službami. Pro splnění svého účelu musí být plně pohyblivá, aby byla schopna se přemísťovat za bojovými jednotkami a v jakékoliv situaci jim při svém částečném nebo plném rozvinutí poskytovat logistickou podporu.

Jak doslovně uvádí portál AČR, v boji pak rota logistiky:

- vytváří, udržuje a veze stanovené zásoby materiálu;
- odebírá nebo přebírá materiál vyčleněný pro prapor, vede skladovou evidenci a operativní přehled zásob;
- doplňuje jednotky praporu materiálem;
- vyprošťuje a odsunuje výzbroj a ostatní techniku a provádí jejich běžné opravy;
- poskytuje jednotkám praporu služby v oblasti stravování a vystrojování;

- zabezpečuje úpravu vody a zásobování jednotek vodou;
- organizuje doplňování munice, výzbroje, pohonných hmot a maziv, proviantu.³²

Pro plnění hlavních úkolů, ke kterým je rota logistiky zřizována, využívá vlastní prostředky případně prostředky nadřazených stupňů logistiky. K důležitým úkolům patří především technické zabezpečení praporu a zabezpečení služeb – stravování.

Technické zabezpečení uskutečňuje rota logistiky s cílem udržet výzbroj a techniku v připravenosti k bojovému použití a zaručit její vysokou spolehlivost, efektivnost a rychlou obnovu provozuschopnosti. Rota logistiky a její četa oprav techniky v rámci technického zabezpečení zajišťuje provoz výzbroje a techniky, technický průzkum, vyprošťování, odsuny a opravy poškozené výzbroje a techniky. Četa oprav techniky zpravidla pro tyto úkoly vyčleňuje dílenskou vyprošťovací skupinu, která postupuje za prvním sledem praporu, zabezpečuje jej a zároveň vytváří podmínky pro činnost hlavních sil čety.³³ Na taktické úrovni velení běžné opravy prvního a druhého stupně (vojskové opravy) výzbroje a techniky zajišťují opravářské jednotky praporů a brigád. Opravářská kapacita je projektována tak, aby pokryla 100 % běžných oprav při průměrných procentech ztrát v bojové činnosti.

Cílem vyprošťování uvázně nebo poškozené výzbroje či techniky je, aby byla v co nejkratší době odsunuta do nejbližšího skrytu či shromaždiště poškozené techniky, nebo tam, kde bude možné ji opravit, případně ji odtud následně odsunout do nejbližšího místa opravy. Na taktickém stupni jsou tyto úkoly plněny vlastními prostředky logistických rot tak, aby bylo zajištěno, že veškerá opravitelná technika bude soustředěna na jednom místě k dalšímu odsunu, pokud ji není možné opravit na místě.

Logistické služby se jednotkám a útvarům běžně zabezpečují vlastními silami organických jednotek nebo s využitím místních zdrojů, resp. civilních dodavatelů. U jednotek prvních sledů se počítá s využitím poskytování služeb v polních podmínkách, u druhosledových jednotek na teritoriu se maximálně využívají disponibilní stacionární zdroje.

³² Armáda České republiky. *Rota logistiky* [online]. 2014 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.42mpr.army.cz/rota-logistiky>

³³ Podrobněji viz Armáda České republiky. *Rota logistiky* [online]. 2014 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.42mpr.army.cz/rota-logistiky>

Pokud má být rota logistiky schopna plnit své úkoly v míru, v podmínkách bojového nasazení na teritoriu státu i v zahraničí, je nezbytné věnovat pozornost odborné a speciální přípravě jejích příslušníků.

Korecki a Cempírek z Univerzity obrany zastávají názor, že odborná a speciální příprava příslušníků logistických jednotek rozvíjí jejich odborné dovednosti a návyky získané v základním výcviku. Ty jsou pak potřebné k plnění úkolů při případném nasazení do bojové operace. Podle jejich názoru závisí doba trvání odborné a speciální přípravy na specifitě a náročnosti výcviku jednotlivých logistických odborností a specializací.³⁴ Je plánována v souladu s programy odborné a speciální přípravy a řízena instruktory logistického výcviku. „*Celý proces odborné a speciální přípravy zahrnuje oblast vševojskové, odborné a speciální přípravy. Je organizována u výcvikového zařízení (centra). Cílem odborné přípravy je upevňovat a dále rozvíjet základní vojenské návyky, způsoby chování a dovednosti, vytvářet a prohlubovat specifické odborné vědomosti a vypěstovat ve vojácích pocit sounáležitosti k jednotce, pocit zodpovědnosti k jejím ostatním příslušníkům a seznámit je s nejnovějšími poznatky a zkušenostmi z nasazení vojsk.*“³⁵

Vlastní výcvik jednotek logistiky k plnění jejich úkolů prochází několika etapami, jejichž základním pilířem je dvouletý cyklus. Ten zahrnuje rok intenzivní přípravy a rok vysoké pohotovosti.³⁶

Rok intenzivní přípravy se člení zpravidla na čtyři etapy, které se liší obsahem přípravy dle typu jednotky (družstvo, četa, rota, úkolové uskupení), ale i délkou jednotlivých etap:

- první etapa – příprava a sladění týmů a družstev;
- druhá etapa – příprava a sladění v četě;
- třetí etapa – příprava a sladění v rotě;
- čtvrtá etapa – sladění činnosti jednotek ve vyšších celcích (v úkolovém uskupení praporem, brigádním).³⁷

³⁴ KORECKI, Z. a M. CEMPÍREK. *Organizace a řízení logistiky*. Brno: Univerzita obrany, 2007, s. 91.

³⁵ KORECKI, Z. a M. CEMPÍREK. *Organizace a řízení logistiky*. Brno: Univerzita obrany, 2007, s. 91.

³⁶ ZELENÁK, M. Odborné taktické cvičení roty logistiky. *Doktríny* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_1/2012_1r_4a.html

³⁷ ZELENÁK, M. Odborné taktické cvičení roty logistiky. *Doktríny* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_1/2012_1r_4a.html

Příprava jednotek v jednotlivých etapách má vlastní specifika a úkoly, kterých by mělo být v dané době dosaženo a respektuje pedagogický princip od jednoduššího ke složitějšímu, a to vždy na pozadí určitého úkolu. Podle tohoto principu se příprava družstva zaměří na sladění činnosti všech jeho příslušníků. V přípravě čety už je důraz kladen na sladění činnosti družstev v četě při plnění stanoveného úkolu. Příslušníci čety získávají nové vědomosti a dovednosti při soustavném zdokonalování těch, které už získali v předchozím výcviku. Cílem přípravy roty je pak sladění činnosti čet. V průběhu výcviku získává nové znalosti a dovednosti i velitelský sbor logistické roty pod vedením jejího velitele a podle výcvikových plánů, které schvaluje velitel praporu.³⁸

Jednotlivé etapy přípravy a výcviku vrcholí kontrolami sladění, bojovými střelbami, odbornými taktickými cvičeními nebo účastí rot logistiky na cvičeních vyšších organizačních celků, která na daném stupni velení řídí zpravidla velitel o stupeň vyšší.³⁹

Jednotky a útvary druhů vojsk, samostatné složky a služby logistiky provádějí hlavně odborná taktická cvičení. Ta se konají podle stejných zásad jako taktická cvičení. Jejich cílem je prohloubit schopnosti velitelů a příslušníků štábů velet svým jednotkám a útvarům v podmínkách, které se simulací námětových situací co nejvíce přibližují skutečnému boji. Účelem je také zvládnutí logistické podpory a zabezpečení.

Taktických cvičení by se logistické jednotky měly účastnit s plnými počty osob a techniky. Jen to jim umožní v simulované bojové situaci ověřit jejich skutečné síly a schopnosti. O tom ale rozhoduje nadřízený velitel řídicího cvičení.⁴⁰ U cvičení rot logistiky se však může stát, že maximální počet osob a techniky nebývá pro cvičení vyžadován a např. rota logistiky se tak účastní cvičení v jiné organizační struktuře, než je struktura organické jednotky. Taková účelová změna může významně ovlivnit výkon roty logistiky v průběhu cvičení. Není samozřejmé, že pokud část dané roty takto ověří své schopnosti, budou se stejným výsledkem v budoucnu postupovat i ti, kteří se cvičení nezúčastnili.

³⁸ ZELENÁK, M. Odborné taktické cvičení roty logistiky. *Doktríny* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_1/2012_1r_4a.html

³⁹ Podrobněji viz Prog-1-3/Log AČR. *Programy přípravy*. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2004.

⁴⁰ Viz Pub-70-0- 01. AČR. *Příprava příslušníků AČR*. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2007, kap. 4.1.3.4.

Obecně ale platí, že příprava roty logistiky je zaměřena na zvládnutí úkolů logistické podpory praporu první úrovně. Jejím obsahem je materiální, výzbrojní a technické zabezpečení a zabezpečení personálu organických jednotek prostřednictvím těchto hlavních logistických činností a jejich procvičováním (v návaznosti na úkoly praporu):

- přesun roty logistiky do určeného prostoru;
- rozvinutí roty logistiky v určeném prostoru, s těmito úkoly:
 - udržovat a přepravovat stanovené zásoby;
 - vést skladovou evidenci a operativní přehled zásob;
 - provádět zásobování jednotek praporu;
 - provádět běžné opravy, vyprošťování, odsun PVT a nepotřebných zásob;
 - poskytovat služby v oblasti zabezpečení personálu (stravování, zásobování vodou, vystrojování apod.);
- plnění úkolů v prostoru soustředění.⁴¹

Taktické cvičení roty se rámcově plánuje na pět výcvikových dnů vzhledem k tomu, že stejnou dobu trvají i zaměstnání praporu. Aby měla odborná taktická cvičení roty logistiky svůj smysl, je podle Zelenáka důležité při jejich přípravě zpracovat seznam základních úkolů rot logistiky nutných ke splnění cílů (Mission Essential Task List – METL). Dokument by měl vycházet ze seznamu schopností (NATO Capability List – NCL), který by mohl standardizovat požadavky na logistickou podporu poskytovanou jednotkami logistiky.⁴²

3.2.2 Logistická podpora jednotek a její úkoly v zahraniční operaci (misi)

V současné době má česká armáda nejrozsáhlejší operační nasazení v operaci Rozhodná podpora v Afghánistánu. V rámci Úkolového uskupení AČR příslušníci 44. lehkého motorizovaného praporu z Jindřichova Hradce tvořili jádro 9. strážní roty, která je dislokována na základně Bagram Air Field. Americká základna Bagram leží necelých čtyřicet kilometrů od Kábulu. Patří k největším spojeneckým vojenským

⁴¹ ZELENÁK, M. Odborné taktické cvičení roty logistiky. *Doktríny* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_1/2012_1r_4a.html

⁴² ZELENÁK, M. Odborné taktické cvičení roty logistiky. *Doktríny* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_1/2012_1r_4a.html

základnám v Afghánistánu. Jejím ústředním prvkem, vedle hangárů, skladů a příbytků pro vojáky a civilní zaměstnance, je letiště se dvěma přistávacími drahami, které umožňují starty a přistání i těch největších vojenských a civilních letadel. Bagrámská základna byla dlouhé roky také centrem logistické podpory alianční mise a sídlí zde i její velitelství. Čeští vojáci ji střeží od roku 2013 a strážní roty se při plnění operačního úkolu střídají v půlročních rotacích.

Úkolem strážní roty BAF je v rámci společných operací s americkými a afghánskými partnery provádět bezpečnostní opatření v severní části bezpečnostní zóny Bagrám a zamezit nepřátelským aktivitám namířeným proti základně. Příslušníci 44. lehkého motorizovaného praporu operační úkol na základně Bagrám převzali 11. října 2017 a plnili jej do 15. dubna 2018, kdy je v rotaci vystřídali příslušníci dalšího praporu 4. brigády rychlého nasazení. V rámci operačního úkolu má strážní rota odpovědnost za ochranu základny, bezpečnost a zdraví více jak deseti tisíc osob, které jsou zde soustředěny. Ještě před třemi lety bylo na základně více jak čtyřicet tisíc osob.

Strážní rota BAF se v jednotlivých rotacích skládá z příslušníků více útvarů AČR. Složení 9. strážní roty BAF, kromě příslušníků 44. lehkého motorizovaného praporu, je uvedeno v tabulce 2.

Tabulka 2 Složení 9. strážní rotý BAF

Název vojenského útvaru	Místo dislokace v ČR
103. centrum CIMIC/PSYOPS	Olomouc
22. základna vrtulníkového letectva	Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou
4. brigáda rychlého nasazení	Žatec
41. mechanizovaný prapor	Žatec
42. mechanizovaný prapor	Tábor
43. výsadkový prapor	Chrudim
53. pluk průzkumu a elektronického boje	Opava
102. průzkumný prapor	Prostějov
532. prapor elektronického boje	Opava
Agentura vojenského zdravotnictví	Hradec Králové

Zdroj: AČR, interní údaje

Současnou podobu logistické podpory jednotek AČR v zahraničních operacích/misích ovlivňuje nová strategická situace. „Z logistického hlediska představuje nová strategická situace a přechod k expedičním operacím, jak ji hodnotí NATO, celou řadu nových výzev. Skutečností je, že jednotky z mnoha různých států mohou být nasazeny v místech, kde bude minimální nebo vůbec žádná podpora ze strany hostitelského státu a jednotky budou operovat na velké vzdálenosti po neomezenou dobu. Je kladen mnohem větší důraz na logistické zabezpečení a interoperabilitu nasazených sil.“⁴³

Dufek a Pecina také připomínají, že logistická vize NATO určená pro období 2013–2020 vychází z faktu, že operace NATO jsou podporovány efektivními, ale většinou nezávislými, nekoordinovanými a zbytečně duplikovanými národními logistickými schopnostmi, což zabezpečení operací prodražuje. Proto je tato kapitola práce zaměřena na model fungování logistické podpory v zahraničních operacích

⁴³ DUFEK, R. a M. PECINA. Logistická interoperabilita jako předpoklad optimálního budování schopností a úspěšného zapojení do expedičních operací NATO. *Vojenské rozhledy*. 2014, č. 2, s. 77. ISSN 1210-3292.

NATO a některé jeho nové prvky, které se promítají i do národní logistické podpory jednotek AČR.⁴⁴

Jak doslovně uvádí Dufek a Pecina, současné a budoucí operace/mise NATO předpokládají, že logistickou podporu spojeneckých sil budou ovlivňovat:

- nehostinné podmínky, omezené místní zdroje, chybějící podpora hostitelského státu a nedostatečná infrastruktura;
- dlouhé zásobovací řetězce, zranitelné a omezené zásobovací trasy;
- udržitelnost a logistická podpora jednotek po neurčitou dobu;
- množství národních logistických sil a prostředků ve společném prostoru operace, velení a řízení logistiky;
- dostupnost a cena strategické přepravy, omezené přepravní kapacity;
- komplexnost zbraňových systémů a jejich podpora;
- větší závislost na kontraktorech;
- interoperabilita v oblasti logistiky a údržby;
- neustálý tlak na snížení prostředků podpory (tooth to tail ratio).⁴⁵

Aby byla mnohonárodní a národní logistická podpora zahraničních operací připravena plnit úkoly, které se od ní očekávají, je nutné, aby byla schopna vyhovět následujícím požadavkům, kterými jsou podle Dufka a Peciny:

- rozvoj flexibilních, efektivních a adaptabilních logistických schopností a systémů;
- zvýšení logistické nezávislosti jednotek;
- interoperabilita českých logistických jednotek s aliančními silami;
- optimalizace zásob a zásobovacích systémů národní a mnohonárodní logistiky;
- efektivní využití informačních systémů a hlášení v rámci národní a mnohonárodní logistiky;
- zlepšení efektivity poskytování logistických služeb v operaci;

⁴⁴ DUFEK, R. a M. PECINA. Logistická interoperabilita jako předpoklad optimálního budování schopností a úspěšného zapojení do expedičních operací NATO. *Vojenské rozhledy*. 2014, č. 2, s. 77. ISSN 1210-3292.

⁴⁵ DUFEK, R. a M. PECINA. Logistická interoperabilita jako předpoklad optimálního budování schopností a úspěšného zapojení do expedičních operací NATO. *Vojenské rozhledy*. 2014, č. 2, s. 79. ISSN 1210-3292.

- strategická mobilita při zabezpečení přepravy jednotek a materiálu na velké vzdálenosti;
- logistická udržitelnost nasazených jednotek;
- zlepšení přípravy a výcviku profesionálních logistiků.⁴⁶

V mnohonárodních operacích je logistika označována jako dlouhodobě kritická oblast. Toto konstatování se netýká jen národních systémů, ale také mnohonárodní logistiky jako celku. Zkušenosti z vedení mnohonárodních operací NATO v posledních letech ukazují, že slabými místy mnohonárodní logistiky jsou hlavně koordinace a adaptace společných postupů mezi jednotlivými státy NATO. Mnohonárodní logistika je jedním z faktorů zabezpečení efektivní logistické podpory pro operace NATO na základě spolupráce národních logistik v mnohonárodních operacích a dosažení logistické interoperability. Právě interoperabilita je to, co logistika aliance zatím postrádá. „*Interoperabilita je schopnost aliančních sil, a pokud je to možné i sil partnerských států, cvičit a připravovat jednotky ke společnému efektivnímu nasazení v operacích a plnění stanovených úkolů.*“⁴⁷

Pro většinu států je mnohonárodní logistická spolupráce a interoperabilita logistiky možností, jak se zapojit do společných operací a přitom minimalizovat vlastní nezbytné náklady na logistickou podporu svých jednotek v operaci/misi. Změna strategického prostředí a hlavně současná ekonomická situace jsou proto důvodem, proč NATO v posledních letech hledá nové méně finančně náročné přístupy k logistice zahraničních operací.

V obecně teoretickém pohledu je možné konstatovat, že koncepce logistické podpory jednotek působících v mnohonárodních operacích má svůj původ v obecné teorii logistických řetězců. Modely logistických řetězců a logistických toků totiž umožňují jednotkám nasazeným v operaci přidělovat v této oblasti nejvhodnější prvky podpory a vytvořit mezi nimi vzájemné vazby, které umožní poskytovat adekvátní logistickou podporu ve specifických podmínkách každé operace/mise a současně v podmínkách jednotlivých společných operačních prostorů (JOA – *Joint Operation*

⁴⁶ DUFEK, R. a M. PECINA. Logistická interoperabilita jako předpoklad optimálního budování schopností a úspěšného zapojení do expedičních operací NATO. *Vojenské rozhledy*. 2014, č. 2, s. 80. ISSN 1210-3292.

⁴⁷ DUFEK, R. a M. PECINA. Logistická interoperabilita jako předpoklad optimálního budování schopností a úspěšného zapojení do expedičních operací NATO. *Vojenské rozhledy*. 2014, č. 2, s. 79. ISSN 1210-3292.

Area). Není totiž možné vytvořit jeden univerzální logistický systém, který by vyhovoval všem druhům operací.⁴⁸

Přesto lze odhadnout rozhodující faktory, které ovlivní systém logistické podpory v budoucnosti. Jejich význam a relevantnost se ale bude lišit v jednotlivých operacích a často i v průběhu samotných etap vedení operace. Za rozhodující proměnné faktory mnohonárodních operací jsou zpravidla podle Zajíčka a Mareše považovány doslovně:

- povaha, intenzita a fáze průběhu operace (bojová, nebojová, humanitární, záchranná);
- množství angažovaných států a míra zapojení nečlenských států NATO (resp. EU) v operaci;
- velikost JOA a geografické podmínky vedení operace;
- vzdálenost JOA od území vysílajícího státu;
- dostupnost zdrojů a vhodné infrastruktury v JOA a jeho nejbližším okolí;
- možnosti využití principů mnohonárodní logistické podpory sil NATO.⁴⁹

V mnohonárodní logistice zahraničních operací/misí NATO se v posledních letech stále více pod tlakem ekonomických faktorů předpokládá velmi široká spolupráce vojenských a civilních dodavatelů. Ta je zcela obvyklá pro logistickou podporu v mírových posádkách. Nyní se nejedná jen o poskytování různorodých služeb, ale také o podporu bojovým jednotkám a o technickou podporu zbraňovým systémům. „*Vojenské strategie a doktríny současných armád akcentují rostoucí závislost ozbrojených sil a jejich logistické podpory na civilních dodavatelích.*“⁵⁰ Využívání civilních dodavatelů v logistické podpoře přitom není novým konceptem. Armády v Evropě a později i americká armáda byly v minulosti doprovázeny na bojiště civilními dodavateli, kteří těmto armádám poskytovali různé služby doma i v zahraničí.

Role civilních dodavatelů začala nabývat na významu až se zvyšujícím se stupněm válečných příprav, do kterých se civilní dodavatelé významně zapojovali. Například příprava operace *Pouštní bouře* si vyžádala logistické výkony, které se týkaly

⁴⁸ ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015, s. 15.

⁴⁹ ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015, s. 15.

⁵⁰ CEMPÍREK, M., M. PECINA a M. MUSIL. Spolupráce civilní a vojenské logistiky ve vojenských operacích. *Vojenské rozhledy*. 2015, č. 3, s. 144. ISSN 1210-3292.

poskytnutí velkého množství materiálu v krátkých časových lhůtách. V této operaci přispěli civilní dodavatelé významně logistické podpoře amerických jednotek na bojišti. V současné době disponuje nejvíce propracovaným systémem využívání civilních dodavatelů ve vojenských operacích právě americká armáda. Je to dáno její dlouhodobou spoluprací s civilní logistikou, která se ve velkém rozsahu rozvíjela od konce druhé světové války.

Sama o sobě má vojenská logistika při podpoře mnohonárodních operací v zahraničí své limity, na které naráží ve složitém, nejistém a velmi rychle se měnícím operačním prostředí. Proto je logické a účelné, že se snaží do logistické podpory zapojovat civilní dodavatelské firmy nebo agentury.

Jedni z předních českých odborníků na vojenskou logistiku Cempírek, Pecina a Musil tuto problematiku popisují takto: *„Jedním z hlavních důvodů využití civilních dodavatelů je překlenutí nedostatku kapacit před příchodem vojenských logistických sil a prostředků v době, kdy není k dispozici podpora hostitelskou zemí. Dodavatelé mohou zvyšovat stávající schopnosti podpory. Podpora ze strany civilních dodavatelů je nejen posílením schopností organické logistiky, ale může se stát násobitelem logistických výkonů. Jedná se totiž o celé spektrum podpůrných a logistických funkcí. Kontrahovaná podpora často zahrnuje tradiční logistickou a servisní podporu, avšak může obsahovat také tlumočnické služby, infrastrukturní zařízení a další podporu, která není vázána na logistiku.“⁵¹*

Orientace na rozšíření podílu civilních dodavatelů v logistické podpoře jednotek v zahraničních operacích/misích je výrazem řešení tradičního vojenského rozhodovacího problému: pokud se do operace vyšle určitý vojenský kontingent, musí jej tvořit vyvážený poměr bojových a logistických jednotek. Jak dosáhnout toho, aby se mohl zvýšit podíl bojových jednotek, snížit podíl logistické podpory a přitom nedošlo ke snížení schopností logistické podpory?

Tento zdánlivě bezvýhodný problém totiž řeší právě rozšíření spolupráce mezi vojenskými a civilními dodavateli v prostoru operačního nasazení. Podpora ze strany civilních dodavatelů může dát veliteli možnost navýšit sílu bojových jednotek, a to díky získaným úsporám. V tomto případě civilní dodavatelé zvyšují bojovou sílu kontingentu.

⁵¹ CEMPÍREK, M., M. PECINA a M. MUSIL. Spolupráce civilní a vojenské logistiky ve vojenských operacích. *Vojenské rozhledy*. 2015, č. 3, s. 147. ISSN 1210-3292.

Podle uvedených autorů je druhým důvodem rozsáhlejšího zapojování civilních dodavatelů do logistické podpory v místě operačního nasazení to, že vojenská logistika často nemá dostatek potřebných specialistů, technologií a technických prostředků. Civilní dodavatelé jsou schopni poskytovat služby v oblastech, kde má armáda vlastních specialistů nedostatek nebo jimi vůbec nedisponuje.⁵² Nasazení civilních dodavatelů tak dává možnost využití specialistů vojenské logistiky pro jiné operace. Platí to zejména v situacích, kdy sofistikované zbraňové systémy moderních armád musí být testovány, seřizovány a opravovány právě civilními specialisty z výrobních podniků. Pro armádu a její logistiku je výcvik a udržení takového personálu velmi časově náročný a v mnoha konkrétních případech ekonomicky nevýhodný.

Civilní dodavatelé jsou při poskytování logistické podpory vázáni uzavřenými kontrakty. Rozsah a struktura kontraktů vyplývá ze specifických požadavků mise. V relativně stabilním a bezpečném operačním prostředí mohou civilní dodavatelé poskytovat např. potraviny, služby prádelen, rekreačních zařízení, stavby a údržbu objektů základen, opravy silnic. Mohou také zajišťovat odpadové hospodářství, provozovat výcvikové střelnice, vyrábět elektrický proud, dodávat vodu, zajišťovat distribuční služby a jiné vybavení, případně se starat o skladování munice a opravy bojových vozidel. Všechny tyto služby umožňují státům, které se zapojují do zahraničních operací, snižovat počty vlastních organických logistických jednotek a posilovat počty bojových jednotek.

Oproti dřívějším zvyklostem, kdy se civilní dodavatelé rozmisťovali především v týlovém prostoru (např. letiště, přístavy, železniční stanice, komunikace a logistické základny), se nyní přibližují prostoru operačního nasazení. Relativně nejbezpečnější rozmístění civilních dodavatelů zůstává na logistických základnách, ze kterých plní své smluvní podpůrné závazky. V závislosti na typu operace, protivníkovi, terénu, čase, typu vojenských jednotek a požadavcích civilních dodavatelů na vybavení prostoru pro činnost a ochranu svých zaměstnanců se podle zmíněných autorů stále častěji rozmisťují co nejblíže nebo i v prostoru operačního nasazení.⁵³ Protože jejich ochrana při přímé

⁵² CEMPÍREK, M., M. PECINA a M. MUSIL. Spolupráce civilní a vojenské logistiky ve vojenských operacích. *Vojenské rozhledy*. 2015, č. 3, s. 146. ISSN 1210-3292.

⁵³ CEMPÍREK, M., M. PECINA a M. MUSIL. Spolupráce civilní a vojenské logistiky ve vojenských operacích. *Vojenské rozhledy*. 2015, č. 3, s. 151. ISSN 1210-3292.

podpoře bojových jednotek spadá do odpovědnosti jejich velitelů a štábů, uplatňuje se zásada, že přítomnost civilních dodavatelů nesmí být na překážku vojenským aktivitám.

Využívání civilních dodavatelů v logistické podpoře zahraničních operací je jednou z nových možností zvýšení kapacit a efektivnosti logistické podpory. Logistická doktrína NATO a ani AČR zatím nemají předpis, který by tuto oblast upravoval, vychází se víceméně ze zkušeností a postupů americké armády. Problémem při využívání civilních dodavatelů v zahraničních operacích je ale dilema mezi úsporou nákladů vojenské logistiky a zachováním pružnosti, spolehlivosti a schopnosti civilních dodavatelů logisticky zabezpečit splnění cílů zahraniční operace/mise za přijatelnou cenu a za situace, kdy se v prostoru operačního nasazení mohou dostat do bezprostředního ohrožení vojenskými akcemi.

Cempírek, Pecina a Musil také předpovídají nový trend v logistické podpoře. *„V budoucnosti musíme počítat s nasazením dodavatelů ve všech druzích operací. Zaměstnanci dodavatelů budou vykonávat podstatnou část z mnoha funkcí, které předtím poskytovala vojenská logistika. Nahrazování vojenského personálu v oblasti podpory civilními pracovníky se stane odpovědí na redukci početních stavů vojsk a rostoucí požadavky na technické experty pro sofistikované zbraňové systémy.“*⁵⁴

Při hledání nových cest, jak zefektivnit mnohonárodní logistiku v zahraničních operacích, se např. od roku 2011 uvažuje o vytvoření logistických skupin. V rámci mnohonárodní logistiky by tak čeští specialisté mohli řídit zásobování vojenských jednotek NATO a Evropské unie v zahraničních operacích. V první fázi by měli koordinovat logistickou podporu nejbližším sousedům – Polsku, Slovensku a Maďarsku. O této možnosti se jednalo od roku 2011 a podle plánů NATO by se Česká republika měla ujmout takzvané vedoucí role v nově připravovaném projektu společné logistické podpůrné skupiny (JLSG Joint Logistic Support Group). Ta bude složená z armádních logistických jednotek států střední Evropy. NATO plánuje vytvořit celkem šest takových skupin: dvě pro námořní a letecké operace většího rozsahu a čtyři pro menší pozemní operace. Fungovaly by na podobném principu jako alianční síly rychlé reakce. Jednotlivé členské státy by do nich vyčleňovaly jednotky různých logistických specializací a armády zapojené do operací by si je pak „půjčovaly“.

⁵⁴ CEMPÍREK, M., M. PECINA a M. MUSIL. Spolupráce civilní a vojenské logistiky ve vojenských operacích. *Vojenské rozhledy*. 2015, č. 3, s. 158. ISSN 1210-3292.

Předchozí text naznačuje, že nové trendy v logistice zahraničních operací se projeví i ve vysílání jednotek AČR do zahraničních misí a v jejich logistickém zabezpečení. V této souvislosti je potřebné zmínit a vysvětlit pojem úkolové uskupení AČR.

Úkolové uskupení Armády České republiky se vytváří jednak pro splnění úkolů operačního nasazení v zahraničí a také proto, aby vznikl zastřešující prvek pro jednotky a útvary české armády na zahraničním území. Smyslem takového uskupení je racionalizovat a centralizovat podporu všech českých jednotek v zahraničí.

K dosažení daného cíle se vytváří struktura velení a řízení všech jednotek a prvků nasazených v misi pod jednotným velením velitele Úkolového uskupení AČR, který např. zároveň vykonává funkci staršího národního představitele AČR v Afghánistánu v aktuální misi Resolute Support Mission. Úkolové uskupení AČR působí v prostoru nasazení v Afghánistánu od června 2010. Zajišťuje nepřetržité velení, řízení a podporu všech jednotek AČR na celém území Afghánistánu. Organizuje součinnost při plnění operačního úkolu a koordinuje činnost ÚU AČR s činností ostatních činitelů a místních aktérů v prostoru operace.⁵⁵

Hlavní činnost aktuálního 17. úkolového uskupení je soustředěna na logistickou a administrativní podporu českých jednotek v misi Resolute Support Mission v Afghánistánu. Velitel úkolové uskupení v této misi má pravomoc pořizovat majetek a logistické služby v místě nasazení ke splnění operačního úkolu všech jednotek. Tím se dosáhne větší flexibility a úspory vynakládaných zdrojů. Toto úkolové uskupení bude v misi Rozhodná podpora plnit úkoly až do prosince 2018, kdy je v rámci rotace vystřídají jiné jednotky. K 3. září 2018 sloužilo v misi RSM v Afghánistánu 309 českých vojáků.

Jak uvádí aktuální dokument AČR, v současné době do organizační struktury 17. ÚU AČR Resolute Support Mission patří:

- Velitelství 17. ÚU AČR RSM;
- jednotka AAT Kábul;
- strážní rota BAF;

⁵⁵ Armáda České republiky. *Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission* [online]. 2018 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

- skupina Nasaditelného spojovacího modulu (Deployable Communication Module, DCM-B) – tým specialistů v oblasti komunikačních technologií a
- zastoupení na velitelstvích Resolute Support Mission.⁵⁶

Velitelství Úkolového uskupení Armády České republiky je stabilně dislokováno na základně HKIA (Hamid Karzai International Airport – Mezinárodní letiště Hamida Karzáiho v Kábulu). Zde je vybudováno vlastní logistické zázemí pro plnění úkolů ve prospěch všech českých jednotek nasazených v Afghánistánu. Z místa velení se řídí a poskytuje administrativní a logistická podpora 2. úrovně a koordinuje se zdravotnické zabezpečení českých vojáků. Do oblasti logistické podpory úkolového uskupení spadá „(...) *akviziční činnost v prostoru nasazení, organizace a zajištění dopravy materiálu a osob, opravy a revize materiálu v místě nasazení, skladování materiálu. Součástí poskytované podpory je i výjezdová skupina vojenské policie, finanční a právní služba, současně s komplexním zajištěním spojení s Českou republikou.*“⁵⁷

Nejpočetnější jednotkou v rámci úkolového uskupení je strážní rota v počtu do 170 osob. Strážní rota působí na základně Bagram Air Field od roku 2013. Jejím úkolem je zajišťovat bezpečnostní opatření v perimetru základny a eliminovat případné nepřátelské aktivity proti základně. Operačně je podřízena americkému úkolovému uskupení.

Letecký poradní tým AAT (AAT – Air Advisory Team) působí na letišti HKIA v Kábulu. Jeho hlavním úkolem je výcvik, poradenství a výuka afghánských pilotů a leteckého pozemního personálu a pomoc při výstavbě vzdušných sil afghánské armády.⁵⁸

Ze složení úkolového uskupení je zřejmé, že do něj nejsou zařazovány celé organické jednotky AČR s jejich logistickou podporou, ale že se vytváří z příslušníků několika jednotek účelově, stejně jako logistická podpora úkolového uskupení. Ta má dva prvky: mnohonárodní a národní.

⁵⁶ Armáda České republiky. *Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission* [online]. 2018 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

⁵⁷ Armáda České republiky. *Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission* [online]. 2018 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

⁵⁸ Armáda České republiky. *Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission* [online]. 2018 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

Příslušníci AČR zařazení do organizační struktury úkolového uskupení žijí po dobu operace/mise na vojenských mnohonárodních základnách. V nich se koncentrují činnosti logistické podpory. Kvalitně a účelně vybudovaná základna je důležitá pro úspěšné plnění úkolů mise jednotkami. Základna se stává místem, kde vojáci tráví většinu času, je jejich pracovištěm a domovem na dobu nejméně šesti měsíců. Musí tedy svým vybavením umožňovat jak efektivní výkon služby, tak aktivní i pasivní odpočinek a poskytovat vojákům ochranu proti případnému napadení, pocit bezpečí apod.

„Vojenskou základnu tvoří sedm základních celků: bezpečnostní prvky tábora, stravování, ubytování, hygiena, zařízení pro logistiku, objekty sloužící k plnění úkolů, komunikace, objekty speciální, zařízení pro volnočasové aktivity. Tyto celky je možné dále rozdělit do více jak 23 typů elementárních částí základny.“⁵⁹

Bezpečnostní prvky základny tvoří především její obvodový perimetr, vjezdy a vchody na základnu včetně jejich zabezpečení.

Z logistického zabezpečení je snad nejdůležitějším prvkem pro život vojáků ubytování, stravování a hygiena.

Velmi důležitou součástí základny je úsek, který zabezpečuje stravování vojáků. Buduje se varna, sklady potravin, které jsou její součástí a jídelna. Pro tento účel se mohou uplatnit stany, speciální kontejnery nebo stacionární objekty v místě. Polní kuchyně se využívají hlavně při budování základny anebo na dočasných a předsunutých základnách. Právě stravovací služby bývají v zahraničních misích svěřovány civilním dodavatelům.

Běžné je společné velkokapacitní ubytování (stany pro více lidí) na krátkou dobu nebo jednotlivé ložnice pro vojáky sestavené do bloků. Užívají se i kontejnery, ubytovací buňky nebo stávající budovy v místě nasazení.

Velikost parku techniky je závislá na typu jednotky, která bude na základně plnit úkol, a zejména na technice, jež zde bude umístěna. Do částí parku techniky se zahrnují zpevněné plochy pro parkování, opravy lehké a těžké techniky, vyprošťovací družstvo (zázemí) a místo pro údržbu techniky (myčka apod.).

Energocentrum je místo, kde se soustřeďují elektrocentrály včetně zásob PHM pro ně určených. Stejně jako muniční sklady je i energocentrum chráněno ochrannými valy.

⁵⁹ ŠTOLLER, J. a E. ZEŽULOVÁ. Skladba základny AČR v zahraničních misích. *Vojenské rozhledy*. 2010, č. 4, s. 121. ISSN 1210-3292.

Polní zdravotnické zařízení se vytváří podle velikosti základny a může zahrnovat několik zdravotnických specializovaných pracovišť. Česká republika pravidelně vysílá polní chirurgický tým, resp. polní nemocnici.

Skladové prostory a jejich objem závisí na velikosti základny a počtu vojáků. Na základně se budují sklady potravin a logistiky.

Součástí vojenské základny jsou objekty, které slouží k plnění úkolů: místo velení, spojovací uzel a speciální objekty. Žádná základna se neobejde bez zařízení pro volnočasové aktivity (posilovny, tělocvična).

Na základnu také v rámci logistické podpory směřuje veškerý nákup materiálů a toky zásobování materiálem. V logistickém zabezpečení zahraniční operace/mise patří hlavní kompetence při pořizování majetku a zásobování materiálem velitelství Úkolového uskupení AČR.

Celý proces zásobování materiálem začíná vytvořením požadavku na materiál jednotkou logistiky v zahraniční misi. Pro logistické zabezpečení kontingentů AČR v zahraničí byl vytvořen elektronický systém plánování logistické operační podpory, který je online propojen s ČR. Požadavek na materiál se do něj vloží, následuje jeho schválení, odborné vyjádření, povolení nákupu apod. V celoresortní působnosti se musí prověřit, jestli se požadovaný materiál nachází ve skladech kdekoliv u útvarů AČR. Pokud ano, vydají se přesné pokyny příslušnému vojenskému útvaru k expedování materiálu pro danou jednotku v zahraničí prostřednictvím Centra zabezpečení zahraničních operací a mimořádných stavů v Pardubicích. To připraví veškerou nutnou agendu včetně celních deklarací a zorganizuje přepravu materiálu přímo k danému transportu (letu) do konkrétní země v zahraničí. Pokud tomu tak není, dostane centrum povolení k nákupu materiálu a začne s realizací výběrového řízení. Poté, co je materiál nakoupen, zajistí veškerou dokumentaci pro jeho expedování k jednotce v zahraničí.

Popsaná procedura naznačuje, že problémem vojenské logistiky nejen v zahraničních misích jsou zásoby a především rychlost, s jakou jsou dodávány do místa určení. Ta je často v rozporu s teoretickou definicí logistiky (správný materiál, ve správný čas, na správném místě). Především zásobování materiálem provází dlouholeté problémy, které přetrvávají i přes řadu pokusů je vyřešit.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala problematikou logistického zajištění lehkého motorizovaného praporu AČR a jeho podílu na plnění operačního úkolu praporu v mírových podmínkách a v zahraniční operaci/misi.

Autor práce při jejím zpracování vycházel z odborné teoretické literatury pojednávající o podnikové logistice a z vojensko-odborných statí věnovaných logistice Armády České republiky a jejím aktuálním problémům. Autor v použitých zdrojích neopomíjí ani koncepční a strategické dokumenty AČR na nejbližší období.

Bakalářská práce přibližuje obraz současné podoby logistiky AČR, jak se postupně vyvinula za poslední čtvrtstoletí. Otázkám logistického zabezpečení armády je v posledních letech věnována ministerstvem obrany a Generálním štábem zvýšená pozornost s cílem dosáhnout vyšší úrovně logistického komfortu příslušníků armády a armády jako celku.

Při plnění hlavních úkolů logistické podpory a logistického zabezpečení prošla česká armáda mnoha změnami. Autor se je pokusil postihnout na příkladu 44. lehkého motorizovaného praporu v sestavě 4. brigády rychlého nasazení a ve dvou rovinách: logistické zabezpečení praporu v míru a následně nasazení příslušníků praporu v zahraniční operaci/misi.

Ve druhé rovině text práce poněkud přesahuje původní rámeček. Autor se pokouší identifikovat hlavní nové tendence, které jsou typické pro změny v chápání a fungování mnohonárodní logistiky. První jsou změny v požadavcích na logistickou podporu vyplývající z nové strategické situace a požadavek interoperability logistiky NATO. Druhým trendem, který umožňuje dosáhnout synergického logistického efektu, je spojování vojenské logistiky a civilních dodavatelů v zahraničních operacích.

Autor textu svým zjištěním a na základě vlastní profesní zkušenosti potvrzuje, že základem logistické podpory v mnohonárodních operacích je mnohonárodní logistika, jejíž prvky se koncentrují na zahraničních vojenských základnách a kterou doplňují prvky národní logistické podpory.

Kvalifikační práce obvykle v závěru hodnotí vlastní praktický přínos a formulují závěrečná doporučení. Přínosem autorovy analýzy je v teoretické rovině uspořádání současných poznatků o aktuální podobě systému logistiky AČR. Prakticky může být text práce použitelný jako studijní materiál, který nezasvěceným umožní získat představu o tom, jak armádní logistika v současné době funguje a jaké problémy řeší.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam českých zdrojů

AČR. *Programy přípravy*. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2004.

AČR. *Příprava příslušníků AČR*. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2007.

AČR. *Vojenská logistika: Vojenská doktrína*. Praha: AČR – VaV – Ředitelství výcviku a doktrín, 2009. Pub-41-00-02.

BALEKA, V. et al. *Logistika ve vojenských operacích*. 1. vyd. Vyškov: Správa doktrín ŘeVD, 2007. Pub-41-00-01.

CEMPÍREK, M., M. PECINA a M. MUSIL. Spolupráce civilní a vojenské logistiky ve vojenských operacích. *Vojenské rozhledy*. 2015, č. 3, s. 144–158. ISSN 1210-3292.

DRAHOTSKÝ, I. a B. ŘEZNIČEK. *Logistika. Procesy a jejich řízení*. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-521-0.

DUFEK, R. a M. PECINA. Logistická interoperabilita jako předpoklad optimálního budování schopností a úspěšného zapojení do expedičních operací NATO. *Vojenské rozhledy*. 2014, č. 2, s. 76–86. ISSN 1210-3292.

DUFEK, R. et al. *Vojenská logistika*. 1. vyd. Vyškov: Institut doktrín VeV-VA, 2009. Pub-41-00-02.

KORECKI, Z. a M. CEMPÍREK. *Organizace a řízení logistiky*. Brno: Univerzita obrany, 2007.

LAMBERT, D. M., J. R. STOCK a L. M. ELLRAM. *Logistika*. 2. vyd. Brno: CP Books, 2005. ISBN 80-251-0504-0.

Ministerstvo obrany ČR. *Dlouhodobý výhled pro obranu 2030*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha, 2015. ISBN 978-80-7278-666-4.

PERNICA, P. *Arts logistics*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 97880-245-1412-3.

PERNICA, P. *Logistika pro 21. století 1. díl*. 1. vyd. Praha: Radix, spol. s r.o., 2005. ISBN 80-86031-59-4.

SCHULTE, C. *Logistika*. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85605-87-2.

SIXTA, J. a V. MAČÁT. *Logistika: teorie a praxe*. Brno: CP Books, 2005. ISBN 80-251-0573-3.

ŠTOLLER, J. a E. ZEZULOVÁ. Skladba základny AČR v zahraničních misích. *Vojenské rozhledy*. 2010, č. 4, s. 121–131. ISSN 1210-3292.

ZAJÍČEK, V. a J. MAREŠ. *Logistické zabezpečení bojové činnosti*. Brno: Univerzita obrany, 2015.

Elektronické zdroje

Armáda České republiky. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. 2015 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=1065

Armáda České republiky. *44. lehký motorizovaný prapor* [online]. 2014 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z: <http://www.44lmopr.army.cz/o-nas>

Armáda České republiky. *Agentura logistiky* [online]. 2018 [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.alog.army.cz/o-nas>

Armáda České republiky. *Rota logistiky* [online]. 2014 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.42mpr.army.cz/rota-logistiky>

Armáda České republiky. *Sekce vyzbrojování a akvizic MO* [online]. 2018 [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: <http://www.vyzbrojovani.army.cz/o-nas>

Armáda České republiky. *Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission* [online]. 2018 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni-acr-rsm-42409/>

Ministerstvo obrany ČR. *Logistika je součástí bojové síly* [online]. 2016 [cit. 2018-09-06]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/logistika-je-soucasti-bojove-sily-129593/>

WEISER, J. *Základní charakteristika a principy logistiky* [online]. Praha: AV ČR, 2015 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: slideplayer.cz/slide/1320100/

ZELÉNÁK, M. Odborné taktické cvičení roty logistiky. *Doktríny* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2018-09-27]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_casopis/2012_1/2012_1r_4a.html

SEZNAM ZKRATEK

AČR – Armáda České republiky

BAF – Bagram Air Field

EU – Evropská unie

HKIA – Hamid Karzai International Airport – Mezinárodní letiště Hamida Karzáiho v Kábulu

JLSG – Joint Logistic Support Group – logistická podpůrná skupina

JOA – *Joint Operation Area*

MAT – Military Advisory Team – vojenský poradní tým

METL – Mission Essential Task List

NATO – Severoatlantická aliance

NCL – seznam schopností – NATO Capability List

OMLT – Operational Mentoring and Liaison Team – Operační výcvikový a styčný tým

POLP – plánování logistické operační podpory

PRT – Provinční rekonstrukční tým

RSM – mise Resolute Support Mission v Afghánistánu

SR BAF – Strážní rota Bagram Air Field

ÚU AČR – Úkolové uskupení AČR

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1 Etapy vývoje logistiky	13
Obrázek 2 Modelová organizační struktura roty logistiky mechanizovaného praporu ..	26

Seznam tabulek

Tabulka 1 Operace/mise 4.brn	32
Tabulka 2 Složení 9. strážní roty BAF	39

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Marek Zajíc

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: Kombinované

Název práce: Analýza logistického zajištění lehkého motorizovaného praporu AČR a jeho podílu na plnění operačního úkolu praporu

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 45

Počet titulů českých použitých zdrojů: 20

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 9

Počet ostatních zdrojů: 0

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek